

Nakladatelství "scoutarch" zahajuje touto příručkou svoji činnost. Záměrem nakladatelství je vydávat práce skaутských vůdců, které byly zpracovány v letech "hrdého mlčení", práce mnohdy polemické, prameny poznání skautské historie, práce skaутské mládeže zaznamenané ve skautských kronikách a regionálních časopisech.

Zahajujeme svoji činnost v roce 80. výročí založení skautské organizace v Čechách. Chceme vycházet z dobrých tradic všech našich skautských organizací, které pracovaly a pracují na území České i Slovenské republiky, včetně Podkarpatské Rusi, v duchu skautského zákona a sľibu, ale i zákona čtyřnásobného ohňe.

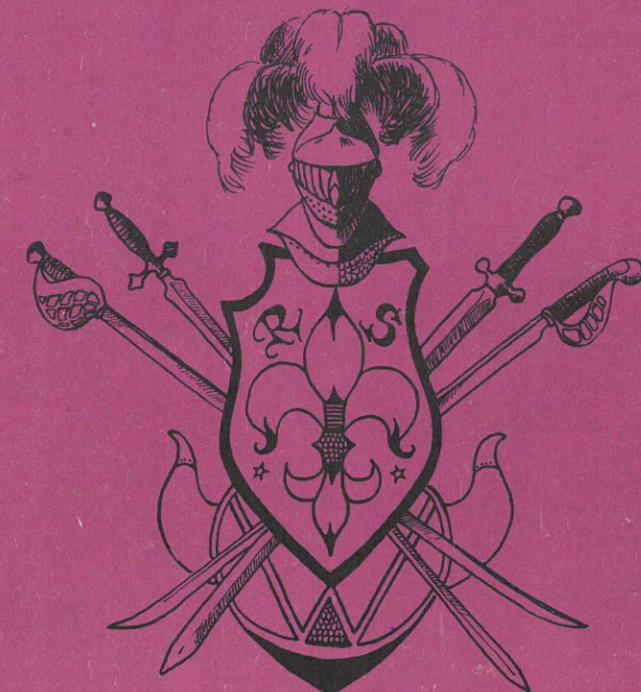
* Naším heslem je - S L U Ž B A

Nakladatelství "scoutarch" IČO: 41170776

ISBN 80-901049-0-8 (2. uprav. vydání)

SLUŽBA

příručka pro roverskou činnost
Ivan Makásek (Medvěd - Hiawatha)

scoutarch Praha 1991

PŘEDMLUVA K 1. VÝDÁNÍ

Říká se, že nadějí obnoveného Junáka jsou vlčata. Do volte, abych se u tohoto názoru pozastavil a podělil se s vámi o krátkou úvahu na toto téma. Vlčata jsou nadějí pro Junáka vždy, protože se již od malíčka připravují na skautskou činnost. Je tedy jasné, že i dnes v nich každý vidí záruku dobré budoucnosti naší organizace, neboť jsou také nejméně zkažení dobou. Ovšem aby se naděje v ně kladené vyplňily, musí mít Junák dostatečný počet vedoucích (i pro ně).

Je otázka, zda a jak dlouho na vedení stačí zkušení, ale přece jen starí činovníci. Hoši chtějí divoký život v lesech, přímo nenávidí všechny ty parády a parádičky - akce, které dříve prováděli pionýři. Vím, je to někdy i nutné, ale je přímo životně důležité, aby přibyli vedoucí, kteří si mohou ještě dovolit spát pod širákem a v zimě jezdit na sníh.

Kde vzít onen mladý skautský živej?

Jistě víte, kam miřím. Vidím naději Junáka v roverech, neboť ti mohou nastoupit do služby - když ne hned, tedy rozhodně v kratším čase, než vyrostou vedoucí z vlčat.

Mělo by se tedy, dle mého soudu, věnovat velké úsilí také roverům. Všem činovníkům by mělo být známo, že rovery se mohou stát i chlapci, kteří oddilem neprošli. Myslím proto, že není překážka, která by zabránila v rozehnutí založit roverský kmen. Hochů, kteří se o skauting zajímají, je dost. Zapomněl jsem však, že je zde podobný problém, jako u vlčat. Kde vzít vedoucí pro rovery? Těžko říci. Snad se někdo mezi námi najde. Neměli bychom házet flintu do žita a měli bychom aspon vytvořit metodickou literaturu pro jejich činnost. Naše naděje se zvětší a budeme mít také pocit, že pro věc něco děláme. S literaturou pro rovery je to opravdu ubohé. Znám jen knihu Roberta Baden Powella "Na pouti za úspěchem" a "Roverské dopisy" Mirka Vosátky.

Chtěl bych ještě dodat, že dělat správný rovering je velmi obtížné, neboť rs. kmen není pář starých chlapců, kteří odrostli oddilovému programu. Vedení roverů je velmi náročné a snad právě proto je zájemců málo. Podle mých informací je v současné době v Praze slovy ŠEST roverských kmén. Na ústředí je zatím z Čech a Moravy registrováno asi 11 kmén. V takové síle roveri Junáku těžko pomohou.

Je ironii, že postavení vedoucích roverů bývá nadto zlehčováno méněm, že roverům není třeba se věnovat, neboť mají být již samostatní a soběstační. Jen někteří si dostačteň uvědomujeme, že působení skautského prostředí je důležité právě v letech 16 - 21, neboť v tu dobu se dá ztratit vše, co výchovou v oddile hoši získali. Když však chlapci kritické období překonají a udrží si návyky z oddílu, může se pro mnohé skauting stát životním stylem. A pak by myslím teprve byl dovršen podíl skautské výchovy na charakter.

Toto by skautští pracovníci měli vzít za své a všemi svými prostředky a schopnostmi měli by se věnovat roveringu.

Snad jim v tomto rozhodnutí pomůže i tato příručka. Byla napsána po osmileté zkušenosti s rovery a proto doufám, že vám roverům i vedoucím roverů může být nápomocna.

V Praze dne 4. března 1969

Medvěd-Hiawatha

PŘEDMLUVA KE DRUHÉMU VYDÁNÍ

Příručky a publikace pro roverskou činnost u nás opravdu chybějí. Proto jsme si vždy velice vážili knížky Služba, kterou pro rovery vydal před 22 lety Medvěd - Hiawatha, zakladatel našeho střediska. Tato knížka nám byla dobrým pomocníkem v roverské činnosti a mnoho námětů, obsažených v této příručce, bylo postupně vyzkoušeno a realizováno.

Bohužel, "Služba" byla v minulých letech našim roverům nedostupná, časem se ztratil i jediný - poslední výtisk, který jsme měli k dispozici. Proto jsem velice rád, že se dnes podařilo přepsat ze starých poničených kovolistů a dotisknout tuto příručku, která nám citelně chyběla.

Od doby, kdy byla Služba napsána, se lecos změnilo. Naše oddíly v uplynulých letech pracovaly stále a indiánská motivace a symbolika, která našemu středisku nikdy nebyla cizí a prolíná i touto příručkou, nám byla velkým pomocníkem v těžkých dobách a byla v našich kmenech dále rozpracována.

Dnes oddílů a kmene, které se hlásí k symbioze myšlenek skautingu, woodcraftu a indiánských prvků, stále přibývá, typí se stává vážným konkurentem tradičních podsad. I proto má druhé vydání Služby určitě svůj význam.

Vím, že mnohým skautům se bude tato příručka zdát příliš woodcrafterská a mnohým woodcrafterům příliš skautská. Našim krédem vždy byla idea, že skauting a woodcraft nejdou proti sobě, ale vedou k témuž cíli a syntéza těchto dvou směrů je nejlepší cestou pro naši činnost. Přesvědčili jsme se, že skautský styl práce je nezbytný pro oddílový věk do 15 let, zatímco starší - roveři těsnou více k woodcraftu. To je přirozený jev, jemuž bychom se neměli bránit.

Dovolil jsem si v příručce udělat určitý zásah a vypustit několik listů. Musím to vysvětlit.

V prvním vydání Služby byl jako námět pro roverskou činnost uveden seznam Orlích per dle Setona, upravený ze starých příruček. Dnes (na rozdíl od doby před 22 lety) pracuje Liga lesní moudrosti, která vydala platné a odzkoušené verze Orlích per pro dětské kmene i pro dospělé. Tato Orlí pera se plně osvědčují i v našich kmenech. Zveřejňování jiného seznamu Orlích per by tedy nebylo na místě. Případní zájemci získají informace v Lize lesní moudrosti.

Druhou vynechanou oblastí jsou návrhy určitých ohniveckých obřadů. Tyto věci jsme později realizovali a bohužel jsme se přesvědčili, že k jejich zvládnutí nestačí přečíst si několik stránek příručky - mohlo by tak dojít k určité degradaci. Některé znalosti z této oblasti jsou dnes u nás záležitostí zvlášť vybraných lidí - ohnivců. Ohnivecké obřady dnes představují téma pro dlouhé besedy u ohně a jejich stručný návrh v příručce by věci neposloužil.

Pokud jsem byl někde nuten přidat do textu páry slov na vysvětlenou, činím tak odlišným typem písma s vyznačením své zkratky -č-.

Závěrem přeji všem roverům, aby jim tato knížka byla dobrým pomocníkem na jejich stezkách pod modrou oblohou.

měsíc hladu 1990

Číksika - Černá ryba
3.stř. Thecumtha Praha

O JEDNÉ PARTĚ

Byli jsme normální klukovskou partou na pokraji Prahy. Skauting jsme znali jen z vyprávění, protože nám byly asi tři roky, když byl zrušen. Od rodičů jsme slýchali okouzlující vyprávění, ale o něčem podobném jsme mohli jen snít.

Časem se nám dostaly do rukou nějaké začloutlé příručky, které trochu usměrňovaly naše tápající kroky. A pak stačilo přečíst páry foglarovek nebo májovek, abychom se rozhodli založit klub. Byli jsme však věci neznali, takže zanedlouho naše klubovna na půdě za komínem osířela, aby přišla další pod smrčkem na zahradě - až jsem se konečně dočkal klubovny "Hochú od Bobří řeky", kteří ji v té době měli v Radlicích. Jezdil jsem přes celou Prahu, abych se tam dostal. Byl jsem nadšen!

Čas plynul a od Jestřába jsem odešel již s úmyslem založit partu, která se nesmí rozsypat. Stalo se. Založili jsme Dakotu. Ovlivnovení četbou vytvářeli jsme svou vlastní indiánskou tradici. Junácké stezky nebyly, proto jsme se bavili tím, co jsme si vymysleli.

Jako indiánští bojovníci jsme se učili házet lasem, oštěpem, vrhat nůž a tomahawk, stříleli jsme z luku a z karabiny. Poznávali jsme však také stopy, zvířata, rostliny, ptáky, brouky...

Klubovnu jsme neměli a tak jsme se scházeli po bytech. V neděli odpoledne jsme jezdili na výlety, později pravidelně na chatu, ještě později pod širák na Brdy. Veškerou činnost jsme bodovali. Znali jsme také junácký zákon, podle kterého jsme se snažili žít. Mohu se tedy směle domnívat, že jsme skautovali.

Rostli jsme, řada věci nás přestala bavit. Láska k přírodě zůstala, ale z "divošení" jsme postupně střízlivěli. Někdo dříve, někdo později. A najednou nás začalo bavit vysedávat u ohně a debatovat o světě, který nás obklopuje - o kultuře, politice, vesmíru, pravdě, lásce, náboženství i smyslu života. Byly to zajímavé debaty, někdy vážné, někdy veselé, podle nálady a chuti. Začali jsme se setkávat se starými skauty, kteří pro nás byli živými ideály. Vážili jsme si jich pro jejich duševní vlastnosti i pro to, že tyto hodnoty museli jiným draze vyplácet.

Skauting nám zvolna přecházel do krve. Chtěli jsme být lepšími. Chtěli jsme zdokonalovat svůj charakter, snažili jsme se získávat vědomosti. Zajímali jsme se o vše. A najednou přišla touha učinit něco nejen pro sebe, ale i pro ty druhé. V té době jsme rovering a jeho ideály neznali. A pak se nám do rukou dostaly "Roverské dopisy" od Mirka Vosátky. Tam jsme se dozvěděli, že děláme vlastně rovering.

Nepiši tyto řádky, abych se pochlubil, ale chtěl jsem na tomhle příkladu ukázat, že není potřeba dělat vědu ze skautingu, tím méně z roveringu. Ten, kdo cití v žilách skautskou krev a má dobrou vůli konat dobro pro své blízké i neznámé, dostane se sám na cestu roveringu, aniž by četl příručky. To je tajemství jeho přirozené cesty.

Přesto však vám předkládám tuto knížecíku v naději, že vám na naši pouti může být ná pomocná.

CO JE TO ROVERING?

Slovo rover má v angličtině několik významů. Nám se nejlépe hodí význam poutník. Symbolicky myslíme poutníka životem. Tím je vlastně každý člověk, protože smyslem našeho života je, aby člověk šel. A rovering je jedna z cest. Velmi záleží na tom, jak se na cestu připravíme a jak přípravy dále využijeme. Skaut se na život připravuje, dá se říci nevědomě, pod dohledem svého vůdce. Rover, dospívající, nebo již dospělý skaut (16 - 18 let) přijímá svůj řád s úmyslem, protože tuší jeho význam. Tím řádem je u skautů jejich zákon, slab a heslo.

Zákon a slab zůstávají pro skauty i rovery shodné, heslo však je rozdílné. Jak víte, heslem skautů je "Bud' připraven", heslem roverů "Služba".

Heslo "Služba" zní přísně, až nedůvěřivě. Je však nyní na nás, abychom mu dobře porozuměli a zbabili se tak nedůvěry, kterou může u nezasvěceného vyvolat. Mirko Vosátka piše, že heslo přijali roveři v Anglii, když při svém založení v roce 1917 získali znak ze štítu waleských princů. Princové přijali za své heslo "Sloužím" a znak tří černých pštrosích per po bitvě u Kresčaku. Toto heslo a znak patřily jednomu z největších středověkých rytířů, českému králi Janu Lucemburskému.

Rytíři středověku sloužili ideálům své doby. Roveři - rytíři moderní doby slouží sobě - svému Já a ideálům skautské myšlenky. Obě tyto služby vyúsťují ve službě národu a lidství. Tuto myšlenku si trochu rozvedeme:

Co míníme pod službou svému "Já"?

Tato služba znamená pěstovat svoji inteligenci, rozšiřovat svůj životní obzor zájmem o vše, co si naši pozornost zasluhuje. To znamená budovat si vědomě charakter, učit se jasně myslit, správně posuzovat, jít po dobré cestě.

Co míníme pod službou skautské myšlenky?

Sloužit skautské myšlence znamená činit dobro pro své bratry skauty i pro ostatní lidstvo; ve skautském oddíle pomáhat roveři s vedením ať již jako činovníci, či jako instruktoři ve skautských disciplinách. Roveři slouží i ostatním lidem tím, že mezi ně rozšiřují zásady dobré vůle a pootivé práce pro zlidštění vztahů, čisté lidství, kterého je vždy třeba. Uplatňují své zásady čestné a slušné hry. Znamená to učit se žít s druhými a pro druhé, umět i zapomenout na sebe, potlačit svůj egoismus a ziskuchitivost.

Roverské heslo Služba, jak vidno, si žádá celých mužů - opravdových rytířů moderní doby, neboť je velmi náročné. A právě v tom tkví jeho hodnota. Již ve skautském oddíle platila zásada výběrovosti, i když se pochopitelně dává přiležitost všem. A tato zásada se u roverů musí uplatnit do důsledků. Praxe vám dá za pravdu!

Řekli jsme, že rovering je cesta. Životní cesta! Rovering je způsobem života, řekněme řeholí, protože mu dává smysl. Dává životu nápln, cíl, ideál, který člověk s junáckou krví potřebuje.

Způsob roveringu se může měnit, jeho podstatu však zůstane vždy zachována, protože vychází z vysokých mravních principů, které si lidstvo musí zachovat!

Jak si vysvětlují rovering a heslo "Služba" roveři z kmene Shawnee:

Miše Mokwa (18 let - student průmyslovky):

Rovering je způsob života, cesta životem; je to jedna z mnoha možností, jak žít. Netvrďme (a ani nemohu), že je to nejlepší cesta. Ale jak pro koho; mně vyhovuje.

Proč? Víme, že každý jednotlivec je poněkud jiný, než ti druzí. To znamená, že každého zajímá trochu něco jiného. Proto se ve velké lidské společnosti, která nemůže uspokojit každého zvlášť, vytvářejí menší skupiny, které se specializují. Pomáhají tomu, aby se sešli lidi s hlavním společným zájmem.

Je mnoho životních cest, směrů a názorů. Některé jsou založeny na pohodlném žití bez velké námahy a na nízko položeném cíli, který lze snadno dosáhnout. Takoví lidé se spokojí s málém a jsou zřejmě také šťastní. Ale jsou i takoví, kteří se ženou stále k vyšším cílům, celý život něco hledají a zdánlivě nic nenalezájí. Tito lidé jsou málodky šťastní tak, jako ti první. Je to jiný druh života a štěsti.

Roverský kmen je malá lidská jednotka společnosti. Snažíme se v ní žít podle našich představ a zásad. Učíme se přijímat a respektovat odlišné názory kamaráda, ovládat a poznávat sebe sama.

Nejlépe se poznáváme venku v přírodě. Mnoho lidí si představuje život v přírodě jen jako slunce, večeř, ohň, vodu, teplo, slunný les a pohodlí na měkkém mechu. Ano, to je ta krása, kterou dovede pochopit každý. Dokážete však vnímat krásu, vodu v botách, prudký lijk v nočním lese také jako krásu? Pochopte tu krásu lidé, kteří v přírodě vidí jen pohodlné prožití dovolené? Pro ně je to konec romantiky. Slabi a zbabělí tu odpadnou sami. Příroda je zlá a krutá ke slabochům, ale laskavá a materšká k silným. Možná, že jedna z největších chyb civilizované společnosti je ta, že dala moc do rukou zbabělcům, slabochům a pokrytcům, kteří jsou potom ještě více zbabělí a krutí.

Nechci podlehnut podmanivé moci civilizace, ve které člověk nemusí být zdravý a silný, aby mohl existovat.

Proto kráčím nepohodlnou cestou roveringu! Proto dodržuji určitý řád života, proto chci dodržovat zásady a zákonky, proto chci jít za jeho ideály.

Čingašgug (18 let - student SVVŠ):

Nikdy jsem nestál tváří v tvář smrti, ale cítil jsem za zády samopaly zběsilců, kteří mohli zabíjet a také zabíjeli. To není chlubení, to je prosté konstatování toho, co jsem zažil. Uvádím to proto, abychom si uvědomili, co je to život. Stovky lidských generací a desítky geniálních mozků se namáhaly a namáhají, aby odhalili jeho účel, smysl, cíl, cenu. Já myslím, že život je něco velice cenného, když se lidé o něj bojí, dělají všechno, aby si jej uchovali a rvou se o poslední dech, o poslední pohled na slunce.

Podobně je to s roveringem. Neznám jeho smysl a daleký cíl, který v sobě skrývá. A přesto se snažím jednat tak, jak mi to přikazuje svědomí a slabík, který jsem dobrovolně složil; přesto dodržuji zásady, které jsem učinil vlastními, byť by mě soudili a zesměšňovali lidé, jichž si vážím.

Rovering - to je život, kdežto život není jenom rovering. Znamená to, že rovering je součást života. A život, jak piše Grizzly, to je cesta a já dokládám, že je to cesta dlouhou úzkou chodbou, po jejichž stěnách je nekonečné množství dveří po obou stranách. Tyto dveře pak člověk otevří, to jsou obory lidské činnosti. Některé dveře člověk musí otevřít, protože se za nimi skrývá jeho přirozenost, jako jádro, sebezáhova. Potom jsou to dveře, které musí být otevřeny, aby člověk obstál ve společnosti - to je řeč, oblékání, hygiena a podobně.

Další dveře nutí člověka otevřít společnost, to je studium, práce. Pak tu jsou ale jedny dveře, které mají zvláštní postavení. Za nimi se skrývá příroda. Do těch dveří vejdu nebo nahlédnou snad všichni lidé, protože z přírody vzešli. Stane se, že v těchto dveřích se setká několik lidí, kteří si porozumí a poznávají vše za těmi dveřmi. Jsou to přátelé, vědí, že přátelství je víc než láска. Do těchto dveří se mohou a nemusí vracet, ale všichni musí kráčet chodbou - životem. Kráčí spolu, neboť to jsou přátelé.

A tak se dostanou ke dveřím, které člověk otevřít nemusí, ale oni je otevřou. Někdy jsou tyto dveře přibity, ale oni se s nimi perou, aby za ně nahlédli. Ostatní lidé kráčejí kolem dveří, které nemusí otevřít, nevšimavě, třebaže někdo z nich může za ně nahlédnout.

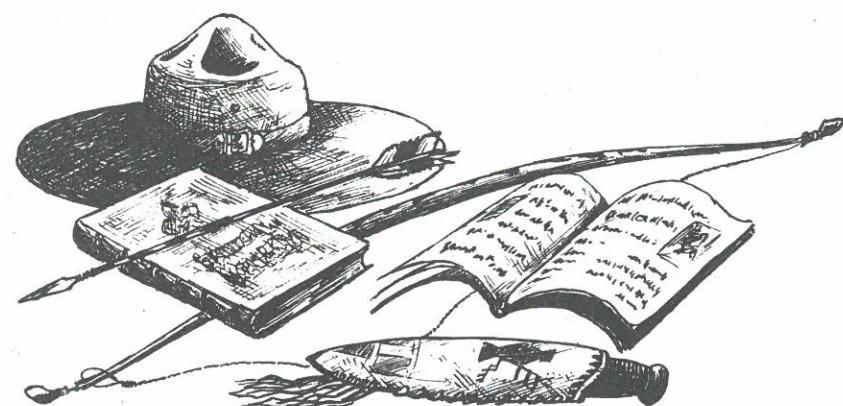
Člověk, který otevří tyto dveře a je tak prospěšný lidem a tím i sám sobě, je rover. A otevření dveří, které člověk otevřít nemusí, to je rovering. To je služba, kterou člověk poskytuje lidem, které nezná či zná, kteří kráčejí stejnou chodbou jako on, protože nikdo nemůže kráčet jinou chodbou.

Proto tedy rover otevří "zbytečné" dveře, aby v chodbě bylo více jasu vědění, míru, spravedlnosti, služby.

JAK CHÁPEME WOODCRAFT

Rozhodně nehodlám našim názorem roznítit oheň vášní, kterým žel bohu podléháme i my skauti. Jsem si dobře vědom toho, co chci říci a proč. Nechci vytýkat, spíše pocituji nutnost se hájit.

Nedávno jsme vydali naši příručku "Stezkou Neskenonu", ve které se v zakládající listině střediska Thecumtha přímo zmínuji o woodcraftu a o tom, že jej považujeme za vhodný pro rovery. Bylo mi potom mimo jiné naznačeno, že jsem svou příručkou učinil jakousi reklamu woodcraftu, což, jak jsem vycitil, je nežádoucí, neboť woodcraft byl v očích mnoha činovníků zdiskreditován. Dále jsem byl upozorněn na to, že všechno, co hodlám nalézt ve woodcraftu, jistě mohu objevit i v Junáku. Musím se přiznat, že jsem nebyl připomínkami

tohoto druhu překvapen, neboť vím, že to jsou názory většiny skautů, které znám. Vím také, že je naprostě zbytečné jim oponovat. Oni to znají lépe, protože to zažili a vůbec nepřipustí, aby jim někdo dával rozumy. Nedovedou si proto také představit, že se na to může někdo koukat jinak - takový člověk je pak rozhodně nezdravý živel. A proti tomu bych se rád ohradil.

Nezačínal jsem skautovat až loni na jaře, znám mentality dnešních chlapců, vím, jak chtějí skautovat a co se jim líbí. Nechápal jsem a stále nechápu, proč když uctíváme oheň, máme své obřady a Indiány, klade se nám za vinu, že jsme woodcrafteri. Já i mí hoši víme, že jsme junáci. Myslel jsem si vždy, že skauting je krásný ve své volné interpretači.

Nikdo mě neučil oddělovat skauting a woodcraft, ani já jsem to neučil své hochy. Nechápu, proč bychom tak vůbec měli činit. Je pravda, že se tyto systémy organizačně oddělily, ale je otázkou, proč. Je také otázkou, proč se musely

oddělit u nás, kde A. B. Svojsík dal do vínku svému hnuti myšlenky jak Baden-Powella, tak i Setona. My chápeme oddělení jako důsledek osobní politiky několika funkcionářů typu Miloše Seiferta, která bohužel přešla do jiné úrovně. Tak se původní jednotná krásná myšlenka počala hned v pravopocátcích tříštit. Rozkol se stal "tradicí". Proč bychom se dnes k tomuto nesmyslnému dědictví hlásili? Budeme akceptovat jen to, co odpovídá zdravému myšlení a našemu citu.

Je důležité si uvědomit, že skauting má právo dělat woodcraft, protože woodcraft neboli lesní moudrost je de facto programovou součástí skautingu.

Na jedné své zahraniční cestě položil můj přítel jednomu americkému skautovi otázku, zda mu může říci, jak se liší woodcraft a skauting. Ten se překvapeně podíval a ptal se, zda nebyla otázka špatně formulována. Když byl ujištěn, že ne, řekl: "No přece ve skautingu se učí woodcraft!".

Různé prvky woodcraftu se pochopitelně dají uplatňovat v oddíle, ale ucelený woodcrafterský systém sebevýchovy pomocí Orlích per se dá, dle našeho soudu, nejlépe uplatnit v roverských kmenech. Tak je asi potřeba se dívat na naše prohlášení v již zmínované příručce.

Jsme názoru, že Setonova Kniha Orlích per je velmi náročná proto, že nabízí, ale nevede za ruku. Zde je potřeba již roverské dobré vůle. Člověk není nucen, může si vybírat ze Setonovy studnice podle toho, na co má chuť. Řekněte – proč sice každý skaut zná Setona, ale zná ho jen povrchně z jeho povídek o zvířatech? Proč se skautská literatura tak málo věnuje Setonovým výchovným myšlenkám? Jak pak mám věřit ujištování, že jsme nestranní?

Zkušenosti s roveringem jsou u nás dosud malé, knih pro rovery je opravdu málo. Netajíme se s názorem, že pro rovary by bylo vhodné použít Setonovu knihu "Svitek březové kůry". Proč? Pokusím se to naznačit.

Je známo, že v patnácti letech odcházejí kluci (děvčata i dívky) z oddílu, protože prošli všemi stupni junácké výchovy a dále již nic nenacházejí. Jen hrstka zůstává, aby pomohla vedoucím a tak zaplatila, co sama dostala. Je možné pokračovat dále v roverských kmenech, ale těm chybí nějaká hnací síla. V oddíle to byly stupně, odborky atd. A co mají mít roveři? Mají snad něco vůbec mít? Nebo už není nutné dál se jim věnovat? To jsou otázky, o kterých bychom museli dlouho diskutovat. Myslím si osobně, že dobrá vůle něco chtít dělat mnohdy nestačí. Poznal jsem, že se roverům kolikrát křivdí, když se miní, že jsou líní a nechtějí nic dělat. On se totiž každý pro vedení oddílu nehodí a proto snad mají skauti v nejlepším všechno nechat? Musí snad něco existovat, co jim předloží další cíl na cestě, ne? Řekl jsem, že dobrá vůle nestačí a dodávám – protože je ještě třeba vědět, jak na to!

Setonova Kniha Orlích per může rozsvítit před rovary i starší skauty škálu malých i velkých činů, které možno vykonal na další cestě k dokonalosti. Její hodnota tkví právě v tom, že dokáže udržet zájem o skauting tím, že poskytuje program, který je hoden dospělých mužů a žen.

Rover nebo starší skautka může svými činy, jejichž symboly jsou Orlí pera, stoupat symbolicky k ideálu lásky a dobra, v duchu nezištné služby a nezastavit se tak na cestě, po které již dříve vykročil. Jak říká Seton, Orlí pera jsou jen důkazem putování, ne cílem. A tímto šlechticů lesní moudrosti mají jen zmaľbit touhu stát se lepším a dokonalým.

Takto tedy pojíme rovering. Mohu dnes říci, že také proto se rovering pro nás stal překrásnou řeholi, jejíž rády a zákony plníme s hrdostí a osobním uspokojením.

JAK ZALOŽIT ROVERSKÝ KMEŇ

Kdo kmen tvoří?

Roverský kmen může vzniknout buď ze skupiny starších skautů, kteří již odrostli oddílovému programu, nebo z rádců (případně jejich zástupců) fungujícího oddílu. Mohou jej ovšem založit i ti, kteří se chtějí stát skauty později (16 let). I pro ty musíme mít poutnickou hůl se skautskou lilii. Mimořaděm tě, kteří se rozhodnou pro rovering bez předchozí skautské praxe, jsou pro něj velkou nadějí, protože tak nečinní ze setrvačnosti, ke které by mnohde v oddílech docházelo.

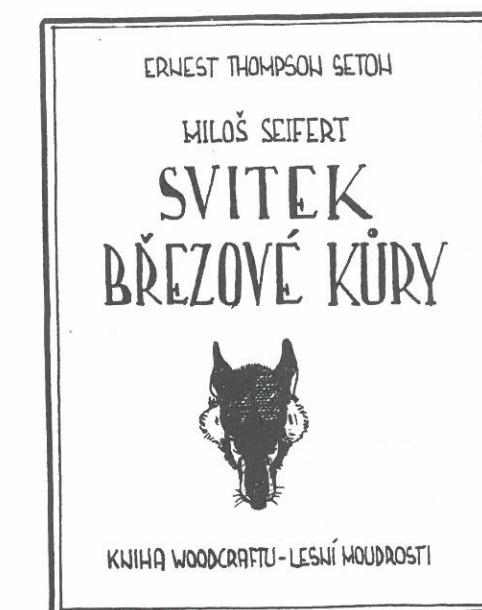
Kolik členů?

Není nutné určovat počet členů, i když pro začátek nedoporučuji více než 7 až 8. Později jsou obvyklé kmeny i do čtrnácti lidí.

Když jsme před lety zakládali Roverský kmen Dakota (RKD), byli jsme zpočátku jen tři. Náš patron Grizzly říkal val "Tres faciunt collegium - tři dělají společnost". Kmen nedělal velký počet lidí, ale jejich kvalita.

Kdo kmen vede?

Musím přiznat, že jsem se dlouho rozmyšlel, zda na tomto místě mám vůbec tuto otázku položit. Není totiž vůbec podstatná. Přesto jsem tak nakonec učinil, abych dodržel určitý pořádek.

Tedy: vedoucím roverského kmene, který je složen z oddílové rady junáckého oddílu, je obvykle vedoucí tohoto oddílu, pokud nemá vhodného pomocníka.

Druhý typ kmene vede rover, kterého si kruh roverů zvolí. Jaké jeho vlastnosti by měli roveri při volbě sledovat, uvádí Mirek Vosátka v jednom ze svých roverských dopisů, který budu citovat na jiném místě.

Než založíte roverský kmen,

musíte se důkladně seznámit s roveringem a jeho programem. Musíte rozumět jeho smyslu i jeho mravně etické podstatě. Chcete se stát dobrovolně rovery, proto každý musí vědět, co hodlá slibit jako muž.

Na seznamování budete potřebovat dobu nejméně dvou až tří měsíců, zbytečně neuspěchejte! Za tu dobu se také dobře poznáte; to se netýká jen těch, kteří se neznají z oddílu! Je nutné, abyste se dobře sehráli, protože jinak nic nedokážete, i kdybyste měli sebevětší ideály.

Vhodnou příležitostí, jak se dobře poznat, je spoletná práce. Tou by mohlo být zařizování "roverského doupětí". Debaty o roveringu konejte u planoucího ohně pod širým nebem. Tam nejlépe vzniká ryzí kamarádský duch.

Kmenová legenda

Každý kmen by měl mít nějakou legendu. Je velmi důležitá, neboť pomáhá vytvářet jeho zvláštní originální atmosféru. Na legendě je možno postavit celou tradici, legenda ovlivní i znak, pokřik, kmenové posvátnosti a další věci, o nichž tu budeme hovořit.

Místo vzniku

Založení roverského kmene bude významná událost, která musí mít důstojný průběh. Není proto pochyb, že obřad uskutečníte v přírodě. Již tady budete začínat s tradicí, proto volte hezké prostředí které ji samo bude napomáhat. Napří-

klad můj roverský kmen má posvátné místo, kterému říkáme "Údolí slibu". Je daleko, uprostřed šumavských hvozdů a je pro nás jistě nejkrásnější na světě. Tam byly složeny roverské slyby těch prvních, kteří kmen založili i těch, kteří přišli později. Ajen tady zapálíme slibový oheň, když bude me chtít přijmout někoho dalšího do našeho bratrského kruhu.

Založení kmene

Založení kmene je obřad. Můj návrh je tento:

1. Ohně zapálí vůdce (z připravného ohniště zažehne pochoden a přichází s ní podle indiánské tradice z východní strany).
2. junácká hymna
3. proslov vůdce
4. přečtení legendy kmene
5. roverský slib (slibujeme na "Základy junáctví" a státní vlajku; formuli slibu říkáme bud' z paměti, nebo ji opakujeme po vůdci - každý zvlášť; po předání skautské lilio si stiskne nový bratr levou rukou s těmi, kdo již slib mají. Ti jej tím přijímají do světového bratrstva skautů - roverů)
6. podepsání zakládající listiny
7. končíme gillwelským kruhem (slibový oheň necháme vždy dohořet, nikdy jej nehasíme vodou či jinak; musíme-li z posvátného místa odejít dříve, necháme u něj stráž!)

Kmen by neměl být zván roverským, dokud alespoň tři jeho členové nemají roverský slib. Proto se ovšem ještě nemusí pospíchat s jeho složením. Nebylo by to správné. Slib je příliš vážná záležitost, než aby se brala na lehkou váhu. Založit kmen podle legendy můžeme i bez toho, ovšem obřad, který jsem uvedl, by postrádal bod 5.

Slib skládáme do rukou vedoucího skautského oddílu, nebo kmen může mít svého patrona právě pro tento účel. Například v RKD jsem byl sice vedoucím, ale nemohl jsem dost dobře přijímat slyby stejně starých bratrů. Měli jsme proto svého patrona, do jehož rukou skládali (a z tradičních důvodů skládají dodnes) slyby roveri, kteří vycházejí z mého 3. oddílu "Neskenon".

Příprava na slib

Vhodnou přípravou na slib bude tvoje úvaha nad rozepsaným skautským zákonem tak, jak jej uvádí Markýz ve starých číslech Junáka:

1. SKAUT JE PRAVDOMLUVNÝ
 - libí se ti, když někdo někoho obelže? Zdá se ti snad, že je šikovný?
 - zapíráš doma své neúspěchy ve škole?
 - dovedeš se dodatečně přiznat k omylu, chybě, nepřesnosti?
 - dovedeš ovládnout svou zlobu a nelhat s úmyslem někomu uškodit?
 - svádís vinu na jiného, aby ses sám ospravedlnil?
 - zastáváš se utlačovaných?
 - neobviňuješ snad někoho, aniž ses bezpečně přesvědčil?

- umíš se dát přesvědčit, když se setkáš s jiným míněním, nebo tvrdošíjně setrváváš na svém názoru, i když začínáš tušit, že je nesprávný?
 - rozeznáváš pojmy "pravděpodobné" a "pravdivé", nehlásáš pravděpodobné jako nezvratnou skutečnost?
 - hledáš pravdu, pídiš se po pravdě?
2. SKAUT JE VĚRNÝ A ODDANÝ
- jsi vždy hotov zastat se svého druha z oddílu?
 - může se na tebe vůdce vždy spolehnout?
 - přijdeš na oddílovou akci, i kdyby tě něco jinam sebe víc lákalo?
 - může se každý na tvé slovo spolehnout? Splníš vždy, co slíbiš? Jsi přesný?
 - jsi věrný svému hnuti? Nestydíš se před odlišnou společností za své junácké zásady?
 - myslíš často na zákon, heslo, slib a snažíš se žít dle junáckých zásad?
 - mluvíš nepříznivě o někom, s kým jsi kdysi prožil krásné chvíle, i když jsi se s ním rozešel?
 - prozrazuješ cizí tajemství?
3. SKAUT JE PROSPĚŠNÝ A POMÁHÁ JINÝM
- učíš se, připravuješ a zdokonaluješ se stále, abys byl lidstvu jednou prospěšný?
 - pracuješ pravidelně doma pro rodinu?
 - konáš každý den dobrý skutek?
 - jsi prospěšný, nepostradatelný své družině?
 - snažíš se o to, aby tvůj oddíl pomáhal středisku, okrsku?
 - vychoval jsi družině nováčky?
 - měříš vše, co děláš, měřítkem osobního zisku, nebo umíš pracovat nezištěn?
 - dovedeš se např. na táborech chosit práce, která ti nebyla přidělena?
 - dovedeš se pro přátele zříci svých výhod?
 - vykonal jsi už nějakou službu pro skauting?
4. SKAUT JE PŘÍTELEM VŠECH LIDÍ DOBRÉ VŮLE A BRATREM KAŽDÉHO SKAUTA
- hledáš dobrou vůli v těch, s nimiž se setkáváš? hledáš v nich dobré stránky, pro které bys je mohl mít rád?
 - odsuzuješ člověka, místo abys odsoudil jen jednání?
 - dovedeš přijmout přátelsky míněnou výtku svého druha?
 - nenávidíš některé lidi, jsi proti nim zaujat?
 - nenávidíš některou skupinu lidí?
 - jsi snášenlivý, nebo vnučuješ názory stůj co stůj?
 - když podáváš levou ruku, uvědomuješ si opravdu, co tě s druhem pojí?
 - jsi oblíben mezi svými druhy?
 - máš opravdu dobrého přítele, nebo více přátel takových, že se můžete na sebe spolehnout navzájem?
5. SKAUT JE ZDVOŘILÝ
- umíš se ovládnout a nebýt zlostný?
 - umíš říkat nepříjemně pravdy laskavě, tak, aby neurazily?
 - mluvíš špatně o nepřítomném?
- jednáš s mladšími nebo slabšími nafoukaně?
 - neupadáš do hrubostí v touze vypadat silný, mužný?
 - jednáš někdy s někým bezohledně?
 - věnuješ upřímnou pozornost přednášce, výkladu, řeči, nebo nezdvořile vyrušuješ?
 - připuštíš v debatě ke slovu též druhé, nebo stále skáčeš do řeči?
 - odpovídáš včas a obšírně na dopisy, nebo si říkáš, že nemáš čas, či ti někdo za odpověď nestojí?
6. SKAUT JE OCHRÁNCEM PŘÍRODY A CENNÝCH VÝTVORŮ LIDSKÝCH
- chodíš často do přírody pozorovat?
 - staráš se poctivě o svůj záhonek, květiny za oknem, akvarium nebo nějaké zvíře? Krmíš v zimě ptáčky?
 - trháš zbytečně rostlinky?
 - nezůstávají po tobě na opouštěném tábořišti stopy?
 - trápiš někdy zvířata?
 - přemýšlíš o lidských výtvorech kolem sebe? uvědomuješ si jejich cenu?
 - podílíš se na ochraně přírody a cenných lidských výtvorů skutky?
7. SKAUT JE POSLUSNÝ RODIČŮ, PŘEDSTAVENÝCH A VÝDCŮ
- chápeš se ihned provedení přidělené práce, neodmlouváš?
 - vykonáváš příkazy s úsměvem, nebo se tváříš znechuceně?
 - lze se na tebe vždy spolehnout, že splníš úkol, i když nejsi hlídán?
 - vykonáš svůj úkol v termínu, nebo se jej snažíš odkládatím oddálit v zapomenutí?
 - jsi znám i mimo oddíl jako člověk s dobrými vlastnostmi?
 - jsi schopen přiznat vlastní chybu?
 - umíš přijmout trest mužně?
 - dovedeš se podřídit mínění většiny?
8. SKAUT JE VESELÉ MYSLI
- umíš se usmát, i když tě potkalo něco nepříjemného?
 - umíš si udělat legraci sám ze sebe?
 - dovedeš si udržet dobrou náladu?
 - dovedeš šířit veselou mysl v neštěstí?
 - dovedeš pobavit společnost?
 - umíš být vtipný a přitom ze sebe nedělat šaška?
 - rozeznáš dobrý vtip od vulgárního?
 - díváš se optimisticky do budoucnosti?
 - umíš oslavovat veselé chvíle (např. silvestr) jinak než alkoholem?
 - děláš někdy vtipy ponížující, urážející mladšího nebo slabého, na kterého dorázejí všichni?
9. SKAUT JE SPOŘIVÝ
- ukládáš si pravidelně nějaké peníze?
 - šetříš své věci?
 - šetříš věci cizí, společné?
 - utrácíš pravidelně za sladkosti?
 - hospodaříš s časem, nebo jej ztráciš ve žvanění, prázdné zábavě, nicnedělání?
 - šetříš čas jiných, jsi dochvilný?

- šetříš práci druhých, neobtěžuješ je zbytečně?
- šetříš své sily, dosahujes žadoucích výsledků úsporně?
- střádáš své sily pravidelným tréningem, své znalosti pravidelným dobrovolným studiem?

10. SKAUT JE ČISTÝ V MYŠLENKÁCH, SLOVECH I SKUTCÍCH

- nečistota v okolí se odráží v člověku. Udržuješ své okolí v pořádku?
- udržuješ v čistotě svůj zevnějšek?
- hodnotíš pomér mezi mužem a ženou jen z hlediska osobního požitku a užitku?
- umíš se obejít v řeči bez neslušných výrazů?
- je ti jasné, že ve vztahu ke kterémukoliv děvčeti je nutno jednat naprosto fair a poctivě?
- nepodléháš zlozvykům kouření, alkoholu?

Chtěl jsem uchovat tento rozpis v původním znění, ale nemohu si přece jen odpustit poznámku, že je nutné v mnoha případech zamhouřit oko nad kladenou otázkou. Celkově však tyto otázky dovedou provokovat myšlení a každý najde to svoje slabé místo. A to byl účel.

Řád kmene

Na konci této kapitolky, ve které se vám snažím poradit se zakládáním roverského kmene a s tím, co je důležité pro jeho tradici, připojuji ještě zkušenosť s "Řádem kmene". Skautský slib, zákon, heslo "Služba" jsou řádem všeobecným. Vedle něj však vnitřní řád slouží pro vnitřní potřebu kmene. Vytváří předpoklady pro tradici. Souvisí s legendou, jsou v něm zachyceny podmínky přijetí, zvláštní práva, obřady, zvyky atd.

Je jakýmsi vlastním právem členů kmene, neboť oni jej vymysleli a z vlastní vůle se rozhodli dodržovat. Je to jejich duševní hodnota, oni tak vytvářejí páter kmenového života.

Snad budete mít názor, že mít svůj řád již není třeba. V našich roverských kmenech se však osvědčuje!

JAKÝ MÁ BÝT VŮDCE ROVERSKÉHO KMENE

píše Mirko Vosátka:

"Milý Budulíne,
minule jsi se mě ptal, zda bych Ti povíděl něco o tom, jaký má být vedoucí roverského kmene.

Předně musí mít čtyři prvky výkonného myšlení: vyrovnanost, vnímanost, organizační schopnost a povzbudivost. Je tedy výkonnost znamená příznivý poměr užitečné práce nebo dozařeného výsledku k vynaložené energii.

"Těžkou dřinu", jak někteří označují práci vedoucího, dovede zjednodušit plánováním, vyloučením zbytečné námahy, zlepšením pracovního tempa a postupu. Dovede si tak ulehčit tu přece jen v jádře namáhavou práci vedoucího.

Je dále jedním z členů kmene, jako jeden z rytířů kolem Artušova kulatého stolu. Je spoluhráčem, starším kamarádem, důvěrníkem, "hybným duchem" kmene. Členové kmene musí cítit, že je to někdo, kdo je jako oni, ale přece jen je v něčem převyšuje. Postoj členů k vedoucímu je kamarádský, někdy i chlapsky přímý. Zde v kmene platí více než kde jinde zásada jeden za všechny a všichni za jednoho a tím jedním je právě vedoucí. Jeho kamarádský postoj k chlapcům je zpevněn důvěrou, kterou mají oni k němu. On však musí mlčet. Pro něho, stejně jako pro kněze, platí zpovědní mlčenlivost. Co mu kdo svěří, to v sebe uzavře, to je jen mezi nimi dvěma.

O každém členu kmene si vede "záznam", nejlépe takový, o kterém nikdo neví a nikomu se nedostane do ruky. Zde si zapisuje o každém jeho povahové rysy, vlohy a sklony, chyb, na co zabere. Tento záznam musí být stále na výši, vedoucí jej musí stále a stále doplňovat. Musí znát všechna ta "já", která jsou v jeho kmene. Musí věnovat pozornou péči každému zvláště. Každého studovat, rozebrat a hledat to, k čemu se dá vést, upoutat k práci, přimět k lepšímu výkonu. Vedoucí je zahrádník, pečující o květináče s různými rostlinami od sedmikrásky, slunečnice, bramborku, pomněky po protěž a orchidej. Učí se často od členů, někdy přímo (nikdo dnes neví schopen ovládat vše), často pak nepřímo, odposloucháváním slov při debatě s chlapci.

Všude jde první. Vede!

V roverském kmene nemusí být znát hned na první pohled, kdo je vedoucí, ale musí to být znát, když jde kmen do práce. Vedoucí musí být v táborské a skautské vědě odborník, pak ještě specialista v některé branži. Je režisérem, který řídí orchestr odborníků, ale dovede i sám občas zadout na válečný roh a uhodit do bubnů, až uši zaléhají, to když hřími do hříšných duší ve svém kmene. To však musí být velmi vzácně. Hlas jeho polníce musí být jasný, čistý, vysoký, daleko slyšitelný. V jeho výkonnému duchu je sociální i morální element. Je to věc charakteru a temperamentu, stejně jako síly mozku.

Vedoucí dovede být stejně laskavý a citlivý, jako je chytrý. Je organizátor a ví, jak přimět členy kmene k té či oné práci.

Nepopírá své postavení tím, že stále mává v ruce vůdcovským dekretem, nebo se plácá přes levé nadloktí, kde má na kroji odznak vedoucího a přitom vykřikuje: "Zde stojí vůdcovská autorita!!!"

Je však silný a utká se s opozicí, ale nebojuje proti vlastním lidem. Má postřeh, to značí, že je více než bystrý. Neboli - stále "stopuje", hledá ideu, skutečnost, metodu, názor. Dovede pozorovat v nejvyšší míře. Sbírá poznatky a vědomosti stále, denně, v každý čas a chvíli. Všímá si, čte, naslouchá, myslí, chodí po světě s otevřenýma očima, ušíma a srdcem. Myslivá část jeho mozku převládá nad gramofonovou pamětí. Vedoucí je prostý vojín, tambor, polní kurát a pak maršál.

Je to práce nelehká, vyžadující mnoho taktu, prozíravosti, značných vědomostí a poctivé práce. On slouží z celého kmene nejvíce, jelikož slouží kmeni a myšlence roveringu v prvním sledu. Pro vedoucí platí také dobře poučka, kterou napsal generál Šnejdárek ve své knize Co jsem prožil. Píše:

Poznal jsem, co voják může snést.
Velká chyba: myslí, že voják nemůže a on zatím nechce.
Větší chyba: myslí, že voják nemůže a on zatím může.
Největší chyba - protože křivda: myslí, že voják nechce a on zatím nemůže."

NÁPLŇ ROVERSKE ČINNOSTI

Program pro rovery rozděluji na "Towncraft" a "Woodcraft".

"Towncraft" užívám jako pojem pro činnost ve městě a klubovně. Překládám jej "Městská moudrost" a zahrnuji sem:

stavitelství: typy stavitských slohů a jejich rozšíření ve městě

architektura: - stavby v kraji (typy vesnic, chalup a statků, městské budovy, zámky, hrady, zámečky)
- bytová architektura (starý nábytek, novodobý nábytek, ozdobné a užitkové předměty, zařízení bytů)

archeologie: - vykopávky (hledání starých sídlišť)
- výzkumy v jeskyních

malištvi: techniky, dějiny malířství
sochařství: fotografie a studie soch, umělecké a lidové pomníky

literatura: klasici národní, novodobá díla, vlastní práce, kritika (divadla, filmu), poesie

historie: vlastní dějepis, etnografie, heraldika (staré rodinné znaky, vlajky, znaky cechů, společnosti, států), stará písma

folkloristika: lidové umění, zvyky, výrobky, písmáci, slovenské kroje, pohádky, lidové písni

hudba: - vážná (klasicki národní i světoví)

- lidová, trampske písni

jazyk: každý člen kmene by měl znát aspoň jeden světový jazyk

technika: stavební technologie, elektrotechnika a elektronika, počítače, sdělovací technika, kosmonautika, strojářina, řemesla

skautské hry: shromažďování osvědčených her ve městě a klubovně i vymýšlení nových pro potřeby oddílu

"Woodcraft": lesní moudrost, program v přírodě. Sem patří:

táboření: - běžné; typy stanů (přízemní, podsady), táborové nástroje a zařízení, zálesácké vaření (bez nádob, plody lesa), táborová věda (výšky a šířky bez metru, souhvězdí, ohně třením dřeva), táborová meteorologie, první pomoc

- za ztížených podmínek; v zimě (stan, iglú), primativní přístřešky, pod širákem

- v typu (šítí, stavba, interiér, topení, lizing, zdobení)

orientace: směr (s mapou, bez mapy), čas (dle měsice, přírodních jevů)

signalizace: morse, semafor, písma, ind. posuňková mluva, šifry, symboly, znaky

geologie: tvářnost krajiny, typy půd, horniny a minerály

mapování: mapa, náčrtkek, pochodový film

botanika: bylinky (sběr), stromy a keře (kůra, listy, pupeny, plody, semena), mechy, lišejníky, kapraďorosty, houby...

zoologie: ryby, plazi, ptáci, myslivost, hmyz...

stopování: stopy lidské (stopy obuvi, popis osob, sledování stopy), stopy zvěře

indiánská etnografie: - typy indiánů (ind. větve, systém kmenů)
 - obydlí, způsob života, zbraně, plavidla
 - historie, slavní náčelnici

ohně, obřadnictví: - obřady dle "Kultu ohně", např. slibový ohně
 - udělení Orlího pera, indiánského jména, šlechtického titulu lesní moudrosti

skautské hry: hry v přírodě

Obory, které patří do obou skupin:

pedagogika

a psychologie: příklad, zásada, zvyk, tradice, ideál, vůle; prostředí města a přírody

filosofie: rád, kázen, služba, láska, ideál, náboženství, smysl života

ochrana přírody: ochrana rostlin a živočichů, zákony hájení zvěře, rezervace, chráněné oblasti, pojem rovnováhy v přírodě, čistota vod a ovzduší

Je jasné, že obory z obou skupin se navzájem prolínají. Např. botanikou i zoologií se můžeme zabývat jak v přírodě, tak i ve městě. Zařadil jsem je do woodcraftu proto, že se kyticí lépe poznávají venku, než z atlasů a odborné literatury.

ORGANIZACE ČINNOSTI

Je nemožné, aby se roverský kmen zajímal o vše, co mu výše uvedený rozpis činnosti nabízí. Uvážime, o co má členstvo zájem a dle toho je rozdělíme na hlídky, např. lesáckou, uměleckou, historickou atd.

Hlídka má jednotlivé stopaře, kteří mají na starosti určitý obor. Lesnickou hlídku sestavíme z těchto stopařů: botanika, zoologa, ochranáře, rybáře, lesníka, stopaře a dalších; hlídka umělecká má výtvarníky všech oborů, malíře, sochaře, hudebníka; hlídka historická se skládá z archeologa, heraldika, folkloristy, etnografa a dalších...

Tito stopaři sbírají informace ve svém oboru a čas od času o nich krátce svým bratřím povídí v krátké zprávě (referátu). Navzájem se tak informujeme o tom, na co by nám normálně nevybyl čas. Stačí tedy, když budou roveři odborníky v jednom z oborů a v ostatních získají jen povšechné vědomosti. Takto získáme postupně široký obzor, což je důležité pro "Službu".

Referáty však nemusejí podávat jen stopaři, ale je možné pozvat si i odborníky. Zpočátku bych rozhodně doporučoval, aby chlapci viděli, jak má referát vypadat, aby splnil

své poslání.

Je třeba se naučit i debatovat. Možná, že řeknete, že to přece nic není. Mohu vám však ze zkušenosti říci, že je to velké umění.

Nejlépe vám poradí Mirko Vosátko v jednom z roverských dopisů. Piše:

"V debatách je zpověď dvou, tří, řidce více lidí, kteří si v důvěře sdělují názory, zájmy, snvy o určité věci. V nich se pozná ono pravé jádro debatujících. Debater a dobrý společník je vždy lepším naslouchačem, než řečníkem. Když se společnost skládá z několika osob, vyžaduje slušnost věnovat více času poslouchání, než mluvení."

Neprojevujte netrpělivost, když někdo mluví o věcech, které se vás netýkají. Pokuste se ztotožnit s jeho hlediskem, jeho přání a starostmi, snažte se chápout a taktně se zmínit o názoru, který se od jeho příliš neodchyluje a který mu může pomoci při jeho problémech.

Naslouchat znamená také být shovívavý k nudným a bezvýznamným věcm. Chcete-li, aby mluvící osoba vás poslouchala, nesmíte ukazovat na její nedostatky v řeči. Musíte alespoň projevit žertovný úsměv při humorném vyprávění a pouze velmi dobrému příteli, který není nedůtklivý můžete připomenout, že jste anekdotu již dávno slyšel.

Každý člen skupiny má přispět svým podílem ke společné rozmluvě, aby účast byla vyrovnaná. Jako vlivný hostitel povzbuzuje a pobízí své hosty, tak má silnější jedinec podporovat v řeči slabší a plašší společníky, aby projevili, v čem jim brání jejich ostych. Nikdo nemá užívat své převahy, aby druhé znemožnil a zdrtil. To se dříve či později vymstí, někdy zcela neočekávaným způsobem.

Předmět hovoru závisí úplně na složení společnosti. Rozmluva se bude přirozeně týkat toho, co zajímá členy a co je neuráží. Všeobecné pravidlo je, že volba předmětu bude určována místem, přiležitostí a lidmi.

Mezi inteligentními a dobře vychovanými jedinci je ovšem možno vést diskusi o všech ožehavých otázkách, když debata nevybočí z akademických mezi. Jsou-li všichni přítomní nevýbušných, usměrněných povah, dovedou-li rozumově vážit každé pro a proti, může být takový rozhovor poučný a nabádavý.

Vyskytne-li se však jedinec s nespoutaným temperamentem, který za každou cenu chce uplatnit svůj názor, nebo který chce propagovat nějakou svoji oblíbenou myšlenku, nepatří do skupiny rozmouvajících, neboť by mohl vyvolat pouze rozpor a nesnáze. Jeho místo je na veřejném řečníště, což je jiná kapitola. Dovedete-li jiskřit vtipem a humorom ve své konverzaci, odzbrojte všechno zlé cítění u druhých, neboť smích zahání předsudky. Žert proti čemukoliv je zábavný pro každého i pro postiženého, je-li případný a vtipný a je-li prost urážek.

Pokud jde o způsob vašeho rozhovoru, dbejte těchto pravidel. Neosobute si výhradnost řeči. Dejte každému jeho podíl. Uskrovňte se do té míry, aby každý měl stejnou fůrku na konverzaci. Když jeden ze skupiny strhuje na sebe všechn monopol projevu, naskytá se vtipnému a humornému členu pří-

ležitost učinit tomu přítrž. Podáří-li se mu to neurážlivým způsobem, získá vděčnost všech ostatních, kteří trpěli souběhem mluviciho. Je vaši povinností pěstovat příjemný hlas, kterému druzí naslouchají se zalibením, bez nemilých pocitů. Hrubé drsné chrapavité zvuky, kříklavý způsob mluvy působí odpudivě. Rovněž je únavné napínat sluch a pozornost, aby ohrom zaslechl vše, co je řečeno tichým zastřeleným hlasem, který nás nutí žádat o opakování a zdůraznění.

Vyhýbejte se pokud možno dlouhé řeči o jednom předmětu, i když jej dokonale ovládáte a byli jste požádáni o bližší vysvětlení. Šetřte svými informacemi na podruh, hovořte tak stručně, jak jen dovedete. Vědět, kdy přestat je snad největším darem při mluvení. To se týká zvláště vyprávění anekdot a žertovních příhod. Jistě jste již trpěli všichni rovnáčným neslaným a nemastným vyprávěním něčeho, kdy mluvici neustále obcházel smysl, který zapomněl.

Nikdy si neosobujte postoj výhradně důvěrný, i když na něj máte právo. Vašim úkolem je podřídit se úrovni ostatních. Když přijde řeč na téma, o kterém víte víc než kdokoli jiný, vyjádřete své mínění prostě skromně, jste-li o ně požádáni. Vaše vědomosti vám dávají právo na vysvětlení a přesvědčení, nikoliv na povýšenosť a urážení. Nikdo nechce být převyšován vaši převahou.

Obvyklou chybu je opakování bezúčelých plochostí a frázovitých názorů převzatých od druhých. Bezvýznamné vyslovování navyklého řečoví za každou větu působí také trapně. Někteří lidé se nemohou obejít bez neustálého používání slov jako poslyšte-rozumíte, co-jsem-to-chtěl-říct, vidíte-tuším-přijde-na-má-slova, co-jsem-povidal, v-sázadě-tvrdím-no-ně atd.

Zrovna tak nepříjemným zvykem je odpovidat jednoslabičně tak, že je nemožné rozvinout konverzaci. Lidé s takovými chybami jsou brzo vyloučeni ze skupiny, která si přeje potěšitelou výměnu názorů.

Mezi dobře známými lidmi je možná jistá dávka silných a pevných slov a výrazů. Bylo by však nevhodné užít téhož způsobu řeči při jidle, jako se děje například mezi mediky nebo jinými lidmi otrávily provozováním svého zaměstnání. Zdrženlivost a slušnost projevu jsou vždy slušné a žádoucí.

Nejvíce zmatků a otíží mezi lidmi vzniká vzájemným neporozuměním. To způsobuje rozbroje mezi přáteli a členy rodiny. Obyčejně obě strany mají pravdu. Nedovedou však správně domyslet problém, o něž jde. Většina neshod povstává z různých výkladů téže věci. Cvičte se nejprve v jasném myšlení. Ovládejte vše, o čem přemýšlite, než promluvíte.

Jeden moudrý muž řekl, že člověk je pouze polovici sebe. Jeho řeč je druhou půlkou. Můžete být nejmoudřejším mužem ve své obci a mít nároky na nejvyšší pocty; nedovedete-li však sdělit své myšlenky druhým, nebude vaše pravá hodnota nikdy usznána a půjdete životem nežádáni a neodměněni.

Vědec může učinit nejúzasnější objev v dějinách vědy. Neumí-li jej však předat jiným, půjde s ním do hrobu, aby objev řekal na znovuobjevení. Jste polovicí a vaše vyjádření sebe je druhou polovicí, je proto nutno, abyste se snažili zdokonalit tuto druhou půlku sebe. Ať je obor vaši činnosti

jakýkoliv, budete čas od času povolán vyslovit svoje mínění. Nedovedete-li mluvit, budete nezbytně přehlízeni a opomenut v udělování poct, výhod a přátelství. Kromě toho ztratíte silnou radost z náležitého vyjádření své bytosti.

Pro vlastní lidské potěšení, jakož i pro hmotný výstup se musíte učít mluvit i veřejně. Není těžké se to naučit. Dovedete-li mluvit k jednomu člověku, potřebujete si pouze představit, že mluvíte k němu, když řečenite k mnoha.

Studujte své přednosti a ještě více nedostatky řeči. Náprava se brzy dostaví. Někdy se vám může stát, že během řeči zapomenete na souvislost, že stratíte nit, i když jste se pečlivě připravili. Nemusí vás to zavavovat odvahy, z toho zmatku se vylečíte snadno. Udelejte v okamžiku zapoměni významnou omlku, která vám vždy přispěje na pomoc. Potom opakujte to, co jste před tím povídali poněkud odlišnými slovy. Souvislost řeči se vám vrátí. Použiti praktického smyslu vás přenesete přes všechny nesnáze, které by se mohly vyskytnout ve vašem případě.

Informační řeč může být zařazena do jedné ze skupin podle účelu:

- aby poučila,
- aby přesvědčila,
- aby se libila nebo pobavila,
- aby byla příjemná a přitom informovala.

Při každé řeči se vyskytuje problém, má-li být čtena nebo mluvena spatra. Obyčejně je zpaměti mluvená řeč silnější. Není třeba psát řeč, není-li nebezpečí, že pro svou důležitost by mohla být nepřeně citována. Musíme však mít nárys toho, co chceme proslovit.

Je-li řeč dlouhá a složitá, mají být i poznámky v hlavních rysech na kousku papíru. Je však nezbytné mít nástin řeči, abyste předem věděli, kam míříte a jak si při tom budete počinat.

V každé prosté i složité řeči je třeba mít na mysli tři části účelu:

- A. zahájení
- B. vlastní řeč
- C. závěr

Vlastní řeč je nejdůležitější části, neboť obsahuje vaše doklady a důkazy. Přitom dbáme těchto zásad:

1. silná narážka nejlépe navazuje na některý styčný bod s posluchačem
2. všechny argumenty (kromě nejnápadnějšího, který si ušetříme nakonec) uspořádáme ve vzestupném pořádku
3. nejsilnější důvod na zakončení

Uvědomujte si stále, jaký okruh lidí vás poslouchá. Pohnutý řečník, který ovládá svůj předmět, má rád na konci své řeči otázky posluchačů, aby jim mohl objasnit, čemu dobré neporozuměli. To jsou nejsákladnější pravidla mluvení mezi lidmi.

Nyní ještě v kostce o debatování:

Debatování je svou podstatou více ohrazeno než veřejné mluvení. Jak jsme naznačili, může být veřejná řeč konána pro pobavení, vysvětlení (pak se nazývá výklad) nebo přesvědčení, pak jde o argument, který v sobě uzavírá debatování. To znamená, že debatování má vždy účel přesvědčit posluchače, aby souhlasili s řečníkem. Obraci se spíše na dojmovost, než na rozumovost. Z toho povstávají další rozdíly:

Výklad nikdy nepředpokládá protivníka. Vykládáte fakta, pravdu. Mluvíte bez zaujetí nebo předsudku, jako byste bali soudci na soudné stolici a vynášeli rozsudek. Berete za prokázané, že je pouze jedna strana otázky - pravda. Nemáte protivníka a námítky proti předkládaným faktům. To je podstatou vysvětlování.

Účelem debatujičího je naopak přesvědčit posluchače, aby s ním souhlasili, že jeho hledisko je i pro ně správné a příznivé. To znamená, že musí působit na jejich citění. Proto se uplatní každý prostředek, kterým je lze ovlivnit.

Argument nemá být chladný zjištěním faktů. Jste-li dobrým debatérem, stanete se automaticky výmluvným, vložíte vášen do svého hlasu a budete užívat citových strun, jež rozezrají srdece vašich posluchačů.

Debatování vnuká sebedůvěru a dává sebeovládání. Učí objevovat vlastní slabiny a přemáhat je. Zdokonaluje ve vyjadřování myšlenek a poskytuje důkladnou znalost projednávaného předmětu. Máte-li nedostatky, nedejte se jimi odradit. Vzpomene na Demosthena, nejvýmluvnějšího z Řeků, jehož vada řeči byla tak veliká, že nedovedl vyslovit srozumitelné věty. Den po dni cvičil na mořském břehu, mluvil s oblázky v ústech, až dosáhl přesně řeči a pak výmluvnosti.

Můžete být zmateni a nemít poprvé či vícemárté úspěch. Nepovolte však a přijde hodina, kdy zapudíte navždy nejistotu a neúspěch. Debaty na našich kmenových schůzích byly vždy to nejkrásnější, nejpřátelstější, i když jsme se někdy zle potírali. Ale to patří k věci."

Rověří se také musejí učit získané informace, zpracovávat a vhodně je zaznamenávat, neboť je dobré známo, že lidská paměť nemůže pojmut všechno. K tomu účelu dobré slouží "holubník", jak o něm piše Vosátká v dalším dopise:

"Můj "Holubník" se skládá z lístečků, které se piší při denním běhu života, při rozmluvách, debatach, četbě novin, časopisů, knih a všeobecných příruček.

Všude tam, kde naleznu dobrý námět, myšlenku, poznamenám si ji do holubníku. Rovněž v něm uchovávám myšlenky, které se vynoří v ruchu a shonu denního života.

Kdybychom myšlenku nepoznamenali, často by se nám ztratila a těžko bychom ji v paměti vyhledali. Účelem takového "holubníku", lístkové kartotéky je sebrat všechno, co nelze provést ihned a co by se mohlo časem zapomenout. Žádný notes nepojme tolik myšlenek, navíc je možno vše různě přemísťovat a třídit, takže se časem sejdou o důležitých věcech i několik různých myšlenek, proto právě "holubník". Naopak je možno

lehce vyřadit náměty, které časem pozbyly důležitosti, protože myšlenka byla již nějak uskutečněna, nebo proto, že se změnily poměry.

Kartotéka je rozdělena na různé oddíly. Každá myšlenka se poznamenává na zvláštní lístek ve svém oddílu a nebo pod zvláštním heslem. Drobné noticky lze přímo vystrihnout a připevnit na lístek, který snese i různé přílohy a vzorky. Mnohé lze zařadit nikoliv pod věcné heslo, nýbrž pod určité datum "oddílový tábor v červenci", nový klubovní program pro podzim (od září do listopadu).

Kartotéka není nikdy veliká, neboť obsahuje jenom malé lístky a nejsou všechny poznámkami, ale dovede zabránit před zapomenutím užitečné myšlenky. Naučte se denně zachytit jednu myšlenku - časem se každá uplatní. Vedle myšlenkového "holubníku" mějme kartotéku vystřížených článků, obrázků - takový naučný slovník ve stavu zrodu a stálého přerodu. I zde leží věci dlouhá léta, až jednoho dne vám dobře nabídnu svůj obsah. Čtěte hodně, ale s tužkou a lístkem v ruce. Kde najdete v knize pěkně napsané myšlenky, větu, odstavec - poznamenejte si číslo stránky na lístek a v knize udělejte malou čárku na straně textu. Takový lístek se pak vloží do knihy. A když pak něco v knize hledáte, projdete rychle napísané stránky, obsah knihy se vám osvěží a hledaná věc se rychle najde. Ve svém životě mějte tento kompas se "světovými stranami": pozorování - myšlení - práce - sebekontrola."

Někdy se stane, že zájem členů kmene se soustředí většinou na jeden okruh otázek. Potom se takový kmen může specializovat jen na ně - na určitý obor, druh činnosti.

Specializovat se mohou na sport (odbijená, kanoistika, horolezeckví); tento případ je snad nejčastější, ovšem myslím, že není nejvhodnější, protože sport dělá dnes kdekdo.

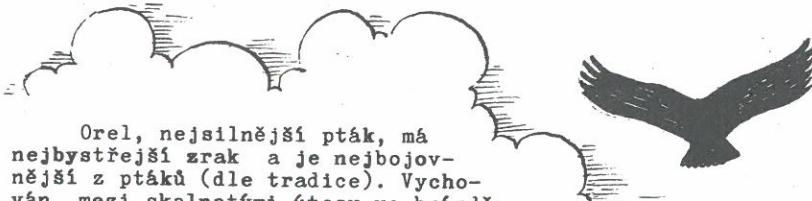
Příkladem originální specializace je aktivní ochrana přírody. Heslem takového kmene je: "Naučme se dokonale znát přírodu, abychom ji všemi prostředky mohli chránit"

V tomto případě se bude členstvo skládat ze stopařů přírodovědecky orientovaných - botanik, zoolog, mykolog, lesák, ochránec atd. V případě, že úroveň jejich znalostí je postačující, může je po dohodě pověřit určitý orgán ochrany přírody přímým výzkumem v terénu.

V jiném případě mohou být roveři takového kmene pověřeni označením rezervací nebo jinými úkoly podobného druhu (konzervátoři).

Služba společnosti z této činnosti přímo vyzařuje a při tom má svůj význam právě tak pro osobní kvalifikaci. A prostředí pro tento druh činnosti je snad nejlákavější. Člověk se v přírodě přímo vyžije a zároveň může být užitečný.

Jsou i kmeny, které se specializují jen na towncraft, ale také pouze na woodcraft. Chtěl bych jen dodat, že můj názor je tento: kvalitní kmen by měl akceptovat obě skupiny činnosti. To však neznamená, že když nejsou možnosti, tak se budeme do něčeho nutit!

Orel, nejsilnější pták, má nejbystřejší zrak a je nejbojnější z ptáků (dle tradice). Vychován mezi skalnatými útesy ve hnizdě, na nějž dorážely paprsky sluneční jež děšť proléval, vítr vyfoukal, bouře rvala, málodý dosyta nakrmil, je vychován k síle a vytrvalosti. Proto je symbolem sily, moci a odvahy. Jeho per užívali Indiáni, aby vyjádřili vynikající výkon!

Mám před sebou obraz velkého indiánského náčelníka. Jeho čelenka je zdobena orlími pery, pera vlají dlouhým splývavým pásem až k zemi. Co pero, to velký čin. Kolik hrdinství, zkušenosti, sebepřemáhání, moudrosti je zapsáno těmi perami v nádherně ozdobě

bojovníkově. Jeho cesta životem neznala kolísání. Nevracel se, neklesal. Bojoval pro dobro, za čest kmene. Neshromažďoval pozemských statků, sbíral a tržil slávu. Je chud; bohatý je jen kmen, Indián nikdy. Ale duch jeho vzpíná se vysoko, muž prošel zkouškami ducha i těla a dnes je pevným ocelovým mužem, jenž nemůže ztroskotat vlastní vinou. Zmoudřely cestami života a lesa, bohatý uvnitř, pochoden svým bratřím, záře budoucí.

Velký Duch jím promluvil!

Setonova "Kniha orlích per" je velmi rozsáhlá a snad neexistuje obor lidské činnosti, na který by zde nebylo pamatovalo. Byla napsána kolem roku 1900, ve své naprosté většině je však aktuální i dnes. Není snad ani s podivem, že některé limity jsou i dnes náročné pro dnešní zchoulostivělou mládež.

Stalo by za to přetisknout tuto knihu jako samostatnou příručku pro dnešní rovery. Knihu orlích per přeložil a na naše poměry upravil Miloš Seifert. Je součástí publikace, která se jmenuje "Svitek březové kůry". Vybral jsem z tohoto výstu asi 300 per...

Na tomto místě je nutné autora přerušit a podívat se do současnosti, neboť od 1. vydání "Služby" se v Orlích perech u nás mnohě změnilo.

V roce 1970 u nás vyšla Setonova Kniha lesní moudrosti a Svitek Březové kůry v překladu a úpravě Miloše Zapletalá v jednom svazku pod názvem Kniha lesní moudrosti. Díky tomuto vydání se u nás znění Orlích per dostalo mezi širokou veřejnost. Zapletal ovšem ze Setonova Svitku vybral jen část činů a místy provedl poněkud neštastnou úpravu, takže Činy zde jsou nekompletní a nejsou plně použitelné pro potřeby mládeže.

V dalších letech se různé skautské oddíly po zákazu skautingu obracejí více k Setonovi a plní Orli pera. Zapletalův překlad, který jediný byl k dispozici, bylo nutno upravit pro potřeby kmene mládeže. To se dělo někde s citem pro vše, jinde bez hlubšího pochopení Setonových idejí.

V roce 1990 obnovuje u nás po čtyřech desetiletích činnost Liga lesní moudrosti. Její členové vydávají své pomocí Setonův "Svitek

březové kůry" v přesném překladu. Tato nezdeformovaná verze, obsahující podstatně více činů a Mistrovství než má Zapletalův překlad, má sloužit jako podklad pro činnost čs. woodcrafterů. Pro potřeby kmene mládeže Liga vydává sešit Činů určených pro věk 10 - 15 let.

V roce 1991 je u nás opět vydána Kniha Lesní moudrosti v nezměněném Zapletalově překladu. Těm, kteří se chtějí vydat na stezku Orlích per však lze doporučit opatřit Svitek březové kůry vydaný Ligou, aby splněné výkony byly srovnatelné s ostatními woodcraftery. To použití Zapletalova překladu bohužel neumožnuje.

Příručka "Služba" nyní pokračuje soupisem Činů. Vzhledem k tomu, že kompletní (a značně obří) seznam je k dispozici ve zmíněném Svitku březové kůry, tuto kapitolu ve 2. vydání vynecháváme, rovněž je vynechána Setonova povídka "Stoupání na horu", která je dnes dostupná ve více publikacích. Z kapitoly o Orlích perech tedy vybíráme jen poznámky k plnění Činů, stále aktuální:

č-

Jestliže se váš kmen rozhodne vykročit "cestou Orlích per", držte se přítom těchto zásad:

1. Podle svého nejlepšího svědomí plňte vždy přesně všechny úkoly, které od vás čin žádá a nezjednodušujte si je!
2. Zvolte si "Výbor pro orli pera", který bude posuzovat, zda vám může být pero uděleno!
3. Výbor pro Orli pera nechť si zřídí evidenční knihu na získaná orli pera. Bude v ní zachyceno kdo, kdy a kde složil jaké pero.
4. Orli pero i tituly šlechticů lesní moudrosti udělujte obřadně! Předejte při tom vždy diplomek, na němž bude také zachyceno to, co chcete evidovat.

Šlechtické pocty

Ve skautském oddíle mohou chlapci získávat za znalosti junácké praxe stupně zdatnosti, odborky a různé odznaky. Jak bychom se měli na tato vyznamenání správně dívat, je naznačeno v jednom článku v lednovém čísle Junáka (1969):

"... Měli bychom daleko víc než dosud odkryt smysl a cíl zkoušek, stupňů, odznaků a met, jež má skaut dosáhnout. Není v tom ještě ani pýcha mit na rukávě označeno to, čím jsme. Bývali jsme takoví, že při setkání jsme jediným pohledem věděli, kdo je kdo, asi jako někdejší Indiáni poznali svého druhá podle per v čelence. Je to odkryté hledí a přiznání, jsou v tom táborová slunce i dny plné šumotu nebeských vod, jsou v tom daleké cesty za jarních sluncí, za letních veder i za podzimních oparu. Jsou v tom vzpomínky, evokace dějů, jež se už nevrátí a jež patří k oddílové historii a jež tam budou patřit, až se i my staneme legendou pro ty mladší, kdo budou v oddílové kronice číst po nás."

Jestliže takto pohlížíme na osobní zdobení, lze se domnívat, že by i roveři měli mít své. Věk tomu rozhodně nemůže být na překážku. Ostatně jaký význam mají řády a různá vyznamenání, diplomy pro dospělé. Je otázkou, co lze vybrat dostojného pro označení kvalit roverů. Navrhoji vám obrátit se v této záležitosti na E.T. Setona.

Seton sestavil již dávno stupnice šlechtických poct pro své skauty. Myslím, že by se dala užít nejen pro rovery, ale i pro old skauty.

Snad se vám bude zdát divné, proč právě indiánská orlí pera spojuje Seton se šlechtickými hodnotami. Jistě víte, že patronem všech skautů je svatý Jiří - rytíř. Také samotná liliie je symbolem francouzských šlechticů i jiných rodů po Evropě jako znak čistoty. Je tedy zřejmě, že prvek rytířský a šlechtický je skautingu vlastní stejně jako příroda, oheň, indiánská romantika... Roveři bývají označováni jako rytíři moderní doby; když tototo tvrdíme, máme na myli především jejich mravní vlastnosti - statečnost, obětavost, čestnost a službu myšlence.

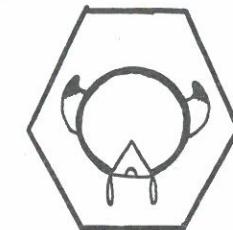
Samí Indiáni nebyli nekulturnovanými divochy. Měli své kmenové konfederace, v jejichž čele stál "král" s indiánskou šlechtou. Různé kmeny měly pro ně různé tituly, např. Sagamor, Sachem, Piko atd. Takovým králem byl například Pauhatan, vládce a sjednotitel indiánských kmenů ve východní části USA. A co říše Inků, Aztéků nebo Mayů?

Pojem šlechtic je v myšlení lidí většinou spjat s mocí a hmotnými výhodami společnosti. Ale ty na myslí Seton nemá. Šlechtic je však také pojmem označujícím lidskou důstojnost, hrđost. Ne povznesenost!

V naší dnešní společnosti slovo šlechtic téměř vymizelo. Přesto však bych se přikláněl k Setonové myšlence "šlechtictví". Šlechtických titulů se tu používá jako odměny za vysokou mravní, rozumovou, rukodělnou a fyzickou úroven jedince. Seton vychází z toho, že si tito lidé zaslouží úctu a obdiv, protože se rozhodli z vlastní vůle sloužit lidství, aby nepozbylo těch hodnot, pro které se vlastně lidství má právo tak nazývat.

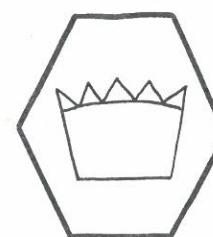
Seton tak zavádí nové pojimání šlechtictví, jehož rytíři jsou chudi majetkem, ale bohatí duchovně. Zde vůbec nejde o nějaké aristokratické třídy.

Nejde o výchovu k povyšování. Není však možné, aby lidské individuum bylo v dnešní době odkázáno na průměrnost a nevybočování z řad všednosti. Jistě, tato cesta není spasitelná pro celé lidstvo. Nebuduť takovými snílky, jako byli ti, kteří v to věřili. Kdo však chceš povznést svého ducha, máš možnost. Je to cesta jen pro silné.

Wayseeker - Hledač cesty -
- prodělá zasvěcovací zkoušky

Pathfinder - Skaut, Stopař
(náš název Ranger - poutník) -
- 12 Orlich per

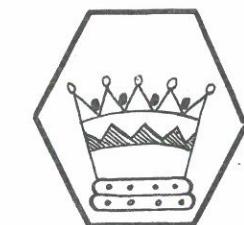

Sagamor - Bojovník - 24 OP

Grand Sagamor - Velký Bojovník -
- 24 Velkých OP

Eagle Sagamor - Orlí Bojovník
(náš název Okimon-náčelník) -
- 36 OP

Grand Eagle Sagamor -
- Velký Orlí Boj. - 36 Vel. OP

Sachem - Strážce - 48 OP

Grand Sachem - Velký Strážce -
- 48 VOP

Eagle Sachem - Orlí Strážce -
- 72 OP

Grand Eagle Sachem -
- Velký Orlí Strážce - 72 VOP

Sachem Ipawa - 100 OP
Grand Sachem Ipawa - 100 VOP
Eagle Sachem Ipawa - 200 OP
Grand Eagle Sachem Ipawa - 200 VOP

Sachem Ipawa

OBŘADY A UKÁZKY KMENOVÉ SYMBOLIKY

Jak bylo řečeno v předmluvě, jsou na tomto místě vynechány pašáze o některých obřadech a věcech ohniveckých. O co jde?

Těžko na pár řádcích vysvětlit, co je to ohnivectví. Jde o poměrně složitý a v našich kmenech podrobně propracovaný systém určitých zvláštních funkcí, které vykonávají starší členové kmene. Ohnivci, wagamedi a šamani po vykonání zvláštních zkoušek a prokázání citu pro věc dbají nad dodržováním kmenvých tradic, udržují ve kmene kult ohně, hledají cestu k dokonalosti nejen pro sebe, ale i pro ostatní. Nemá smysl zde uvádět soupis podmínek pro tyto funkce, protože to podstatné, vněmost, otevřené srdce, cit k ohni a další vlastnosti lze těžko znormovat do strohých podmínek. Těžko bychom mohli někomu nabídnout tento systém k okopirování, protože ten, kdo v něm několik let nevyrůstal, jej těžko dokonale pochopí.

Mezi našimi obřady má čelné místo zkouška "Bdění" neboli Vigilie. Od vigilií popisovaných v některých příručkách se naše liší nejen přísným výběrem kandidátů (mnozí se na ni vůbec nedostanou), ale i složitými obřady a meditacemi před zkouškou i po ní. S touto zkouškou souvisí i obřadní udělení lesního indiánského jména. Použi-

vání indiánských jmen má přísná pravidla, nikdo nesmí nosit jméno, které už někomu, byť v jiném kmene, patřilo.

Rovněž naše sněmy mají různé obřady, popisované původně i v 1. vydání Služby. Bez hlubší znalosti by jejich používání nebylo dobré, proto jsou tu rovněž vynechány. Obřad přijetí do kmene, uvedený v následující kapitole je ukázkou takových obřadů. Přijimání do kmene dnes provádíme v jiné podobě, proto můžeme tuto stať zveřejnit.

I roverský kmen Midewiwin změnil svoji podobu - dnes jde o kmen, který sdružuje vybrané starší členy - ohnivce několika skautských oddílů, sám kmen Midewiwin je registrován v Lize lesní moudrosti. Následující ukázka symboliky kmene Midewiwin je v původní podobě s tím, že některé pasáže jsou upraveny či vynechány v souladu s našimi dnešními regulemi. Pro ty, kteří budou hledat podobnou stezku svého kmene dodávám, že není nutné, ani vhodné kopírovat, ale následující rádky mohou být inspirací pro vytvoření vlastní kmenvé symboliky. Některé obřady, například zahájení sněmu či udílení pocit, jsou dnes zpracovány v rámci Ligy lesní moudrosti a woodcraftí se s nimi mohou seznámit v rámci činnosti Ligy. -č-

DĚJINY ODŽIBWEJŮ

Největší částí větve Algonkinů je skupina odžibwejských kmendů. Jméno Odžibwej vzniklo od svraštělého švu jejich mošinů.

Kdy si, jak praví jejich tradice, tvořili Odžibwejové s Ottawou a Potawatomijí jediný národ. Do nových sídel mezi jezery Hořejší a Ontário přišli ze severu, avšak pouze Ottawové zde zůstali. Odžibwejové a Potawatomiové šli jižněji a západněji. Zřejmě nejslavnějším náčelníkem těchto kmendů byl Pontiak z kmene Ottawů. Dokázal spojit tyto kmene v konfederaci "Ottawa", která se též nazývala "Liga tří ohnů", protože se v podstatě skládala ze jmenovaných tří kmendů. Vedle toho připojil tento slavný sachem i většinu ostatních indiánských kmendů východu i prérií a zahájil dne 2.5.1763 generální útok na dvacet pevnosti britského železného pásu. Osm

z nich dobyl, včetně pevnosti Mackinaw. Tam vedl odžibwejsko-osedžská vojska slavný náčelník Minnevena. Sám Pontiak obléhal Detroit, ale vzhledem k tomu, že jeho plán byl prozrazen, Detroit nepadl a tak si Britové svou pozici udrželi.

Pontiak měl na svou dobu mimorádně početné vojsko - asi 2000 mužů, ale jeho Indiáni nezvyklí na dlouhé obléhání začali bojiště opouštět, takže zůstal nakonec před Detroitem sám jen se svými Ottawy. Velikou chybu však Pontiak udělal, že nepřipojil ke svým vojskům Ligu Irokézů.

Vlastní ODŽIBWEJOVÉ, ostatními členy konfederace zvaní "starší bratří" žili ve státech Michigan, Wisconsin, Minnesota a Dakota, s hlavním střediskem La Pointe. Bělochy byli poznáni v r. 1611 a kromě Tannera o nich podává nejspolehlivější zprávy H. Schoolcraft ve svém pětidílném spisu "Historical and Statistical Informations of the Indian Tribes of the United States". Odžibwejové však měli i vlastní dějepisce. Byli jimi náčelník Kagegagabou (George Copway, 1818-1863), náčelník Kakewakwonaby (Peter Jones, 1802-1856), který navštívil i Anglii, William Warren (1825-1853) a další.

Hlavní potravou Odžibwejů byly ryby a zvěř. Bydleli ve wigwamech z kůry nebo trávových rohoží. Pohřbívali na rozsochách. Kravy, zvyky, pověsti a harmonická řeč starých Odžibwejů jsou dobře známy. Toho (i vlastní zkušenosti) využil

Henry Longfellow k napsání slavného eposu "Píseň o Hiawathovi".

Odžibwejové se dělili na množství podkmennů. Uvedu například Menominije, jejichž náčelník Oškoš byl spojencem Tekumseha. Známí byli též Miamové, Illinojové a Krijové, o nichž bude ještě řeč. Za nejstatečnější byla považována skupina Odžibwejů od Pijavčího jezera zvaná Lopiči. V roce 1930 bylo Odžibwejů asi 30 000.

KRIJOVÉ, vlastním jménem Kenistenoag žili v okolí jezer Manitoba, Winnipeg a Lesního. První zprávy o nich jsou z roku 1640. Oblékali se do těsných kalhot sahajících až ke kyčlím, do pruhů látky nebo kůže délky asi 2,5 m obtočené kolem těla a do vesty. Ženy měly úbor stejný, jen místo kalhot byla sukně. Podle Mackenzieho jsou Krijové šlechetní, štědrí, pohostinní a nadmíru dobrudušní. Měli kožená typí, která převzali od Athabasků. Do domů z kůry se vešlo až 40 mužů.

Mrtvoly pohřbívali do mělkých hrobů, na něž navršili hlinu a kamení. Dříve u nich bylo obvyklé tetování, od něhož později upustili.

Kmen Krijů LESNÍCH (vlastním jménem Opimitiš Ininiwuk) byl proslulý svou znalostí plavby a výrobou člunů, kterou se zabývaly ženy. Podle jednoho cestovatele jsou vysoké postavy, pěkně urostlí, inteligentní, žárliví na svou neodvislost, hrdi a zdrženliví v chování, zároveň mírní a pohostinní, vysoko mravní. Nejvyšší moc má náčelník ustanovený svobodnou volbou, jehož rozkazů všechni přesně poslouchají.

Ohníkovou vodu nepijí. Žili u Deštitého jezera. Naučili se sami čist a psát znaky upravenými pro jejich nářečí.

KRIJOVÉ BAŽINNÍ, vlastním jménem MASKEGONI. Slovo maskeek znamená bažina. Obývali bažinaté a jezernaté území mezi jezery manitobskými a Hudsonovým zálivem. Mravy, zvyky i kroj se v ničem neliší od Odžibwejů nebo vlastních Krijů. Mají však o jeden klan (Divoká kočka) více. V době Tekumsehově se stal slavným jejich pohlavář Ukumi (Vodní tvář). Maskegonů bylo asi 2000.

Kmenem Krijů jsou i MONSONI, objeveni r. 1671 v pustých krajích vnitřního Labradoru. Byli zváni též "Kmen od Losi řeky". Znakem kmene je los. Dnes jich je asi 4000.

OTTANOVÉ byli objeveni Champlainem, který o nich piše jako o válečnících, rybářích a lovci, sídlicích deset dní cesty od Irokézů. Jiný cestovatel je představuje jako mírné a pilné lidé, kteří se živí většinou rybolovem a drobným domácím průmyslem (bylo to zřejmě v pozdější době). Jejich jméno však vzniklo od slova "adawe", což znamená obchodovat. Obchodovali skutečně s kukuřicí, slunečnicovým olejem, kůžemi, rohožemi, tabákem a léčivými bylinami.

Z jejich krve vzešly slavné osobnosti, jako byl již jmenovaný Sachem Pontiak, Netnokwa, spisovatel J. Blackbird a další. Ještě musíme dodat, že byli iniciátory konfederace "Ottawa", v níž byli zváni "Další starší bratři".

"Mladšími bratry" byli další členové konfederace POTA-WATOMIOVÉ. Žili ve Wisconsinu při Zeleném zálivu. Jejich život se nijak nelišil od ostatních Odžibwejů. Významným mužem byl Simon Pokagon, který napsal knihu "Královna lesů".

Nezi všem odžibwejskými kmeny působil tajný spolek Midewiwin, který se staral o kulturní, náboženské a mravní blaho svého lidu. Zvyšoval národní povědomí těchto kmenů a vzbuzoval naději po svobodě odžibwejského národa. Staral se o sjednocování jejich roztříštěných sil.

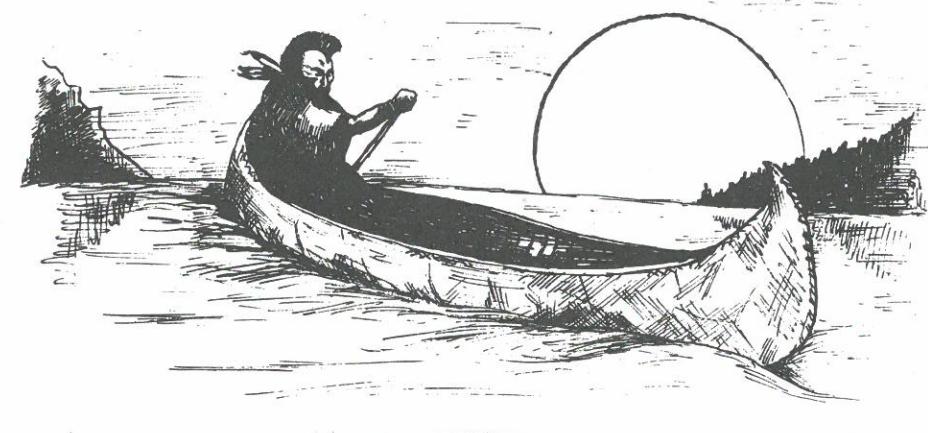
LEGENDA KMENE MIDEWIWIN

Křehká březová kanoe tiše dosedla na břeh. Statný Indián vykročil do vysoké trávy a zamířil k ležení Odžibwejů. Muž měřil téměř dva metry. Misto per mu na temeni trčel pronikavě červený kartáč - konec jeleního ocasu, který zářil leskem zapadajícího slunce. V uších se mu leskly stříbrné kruhy. Mohutné údy měl zahalený do tmavomodré příkrývky zbarvené zřejmě zevnitř stejnou červenou jako ozdoba na hlavě, neboť tam, kde se látku nad pravou paží zřasila, zasvítily ohnuté okraje pronikavým šarlatem.

Muž stoupal zvolna do svahu a jen na okamžik se zastavil, aby se ohlédl zpět. Kam jen oko dohlédlo, rozprostíraly se hluboké lesy a v dálce se troskotala hladina Ontaria.

Přidal do kroku a za chvíli vešel do vesnice. Za několik dalších okamžiků zaduněly bubny, aby ohlášily všem, že připlul významný posel.

Odžibwejové se počali shromažďovat ve velkém poradním kruhu. Setmělo se, bubny utichly. K zažehnutému ohni přistoupil posel. Shromáždění ztichlo a vzápětí, když plameny osáfily jeho hrud, vzduchlo překvapením. Tam na březové kůře

spatřili totem medvěda - symbol, před nímž se klaněly generace otců, totem sachema Ottavu, velkého náčelníka Pontiaka. Jeho jméno se stalo legendou algonkinského národa. Ano, on to byl, kdo kdysi dávno sjednotil jejich kmeny. Před ním se třásli a vážili si ho i ti, kteří ho nenáviděli.

Posel svedl ruku, aby uklidnil shromáždění, a zvolal:

"Jsem posel bratrstva Midewiwina. Nesu vám poselství velkého sachema Pontiaka, kterého Velký duch opět seskal mezi svůj lid."

Mohutné vzrušení vzplanulo, ale zvolna pohasinalo, aby bylo slyšet vznešeného posla. Obr rozvinul wampum a začal číst:

"Bratři! Patříme všechni k jedné rodině! Jsme všechni děti Velkého ducha; kráčíme všechni po stejně stezce; hasíme svou žízení z téhož pramene. Teď nás vedou velmi důležité záležitosti k tomu, abychom vykoupili dýmku u téhož ohně.

Bratři! Bílí lidé nejsou přáteli Indiánů. Požadovali nejprve jenom tolik země, kolik by stačilo, aby si na ní postavili chýši. Teď je ale neuspokojí nic než všechna naše loviště od východu slunce až k jeho západu.

Bratři! Můj lid si přeje mír; všechni naši lidé si přejí mír. Avšak tam, kde jsou běloši, nemůže být pro nás míru ani na nadrech naší matky země.

Bratři! Kdo jsou běloši, abychom se jich měli bát?

Bratři! Musíme být jednotni, musíme kouřit z téže dýmky a svorně chránit svou zem!

Bratři! Přeji si, abyste se s námi chopili tomahawku!

Bratři! Budeme-li jednotni, zničí Velký duch naše nepřátele a dá svým dětem štěstí."

Pravá paže řečníka se nepatrně pohnula dopředu a na zem před náčelníky dopadl tomahawk s ohnivě rudým toporem. Náčelnici jej zdvihli na znamení souhlasu.

Posel odjel tak rychle jak se objevil. Zmizel v hlubokých lesích se svým tajemstvím.

ZAKLÁDAJÍCÍ LISTINA

Zakládáme roverský kruh MIDEWIW, jehož nejvyšší zákonem budí ŠUŠBA. Oheň naš ak hoří jasným, nehasnoucím plamenem.

Připátrte Midewiwu

ZNAK KMENE

Znakem je štít s totzem Pontiaka – stylizovanou medvědí hlavou.

POKŘIK

Odkaz bratří z Midé nikdy nezahyne!

POSVÁTNOSTI MIDEWIWINU

1. Oheň
2. Hymna kmene "Ô Karibû" – zpívá se jen při slavnostech a obřadech
3. Wampum kmene
4. Totem (= znak) Pontiaka
5. Obřad přijetí do kmene Midewiwin (včetně pomůcek ke zpěvu obřadní písni a samotného textu)
6. "Onumun" – žlutý okr
pozn.: žlutá zemina "onumun", která se vyskytuje na četných mís- tech, zvláště na jednom přítku řeky Illinois, jejíž indiánské jméno zní Onumunesibe; považuje se za mocnou medicinu. Upravena na ohni nabývá červené barvy. Žlutou zeminu používáme při obřadech přijetí do kmene.
7. "Wenesik" – kořenná bříza
pozn.: Obyčejná kořenná černá bříza se považuje u Indiánů za velmi cennou medicinu. Medicina se nazývá "Wenisbugun" podle slov wenesik (kořenná bříza) a bugun (ve složeninách znamená list). Na rozdíl od USA u nás černá bříza roste jen v sadech. Její kůra a mladé větvičky obsahují silici s účinkem mírnění bolesti.
8. "Šaunijovy hůlky" a "Červený tomahawk"
pozn.: Šaunijovy hůlky neboli "Naobaegan" znamenaly v odžibvejských zpěvach Midewiwinu jedno slovo. Říkalo se, že když se jimi do bubnu udeří, bude to slyšet po celé zemi. Odžibvejové přijaly tyto hůlky od jednoho Šaunije do svých mýtických zpěvů. My je užíváme jako symbol důležitého poselství. Červený tomahawk – viz legenda kmene.

OBŘAD PŘIJÍMÁNÍ DO KMEÑE

Obřad je zahájen slavnostním zapálením ohně, které provede wagamed nebo šaman kmene.

Náčelník: "Chceš zasvětit život roverské myšlence?"
Čekatel: "Ano, chci"

Náčelník: "Splnil jsi všechny podmínky, abys mohl být přijat do kmene Midewiwini?"
Čekatel: "Ano, splnil"

Náčelník: "Souhlasí všechni členové Midewiwini s přijetím?"
členové: "Ano" řikají jeden po druhém, jak se na ně obraci náčelník

Náčelník pokyne šamanovi se slovy "Přistupme tedy k obřadu". Wagamed počne bubenovat na bubinek a šaman za zvuku tamtamu monotónně předzpěvuje "Obřadní písen":

- nyní vás slyším přátelé z Midé kteří okolo mne sedíte
- kdo dává téci této řeče? Duch Manitou čini že řeka teče
- podivejte se na mne přátelé podivejte se na mne dobré a dejte znát že všechni jdeme společnou cestu

(Na ta slova všechni povstanou, obejdou dokola ohně a opět usednou)

- kdo káže těmto družným lidem aby zde seděli? Manitou káže těmto lidem aby zde seděli
- myslím na tebe a doufám že používáš Wenesik

(Při tom se šaman obrátí na čekatele; naznačuje tak, že se domnívá, že čekatel bude ochoten sdílet kmennová tajemství a zákony.)

Zvuk bubínku sesílí a naráz ztichne. Čekatel poklekne na zem čelem k ohni.

Šaman zvolá: "Me-sa-kun-me-go-kwo" a vhodí listy Wenesiku do ohně (timto žádá o pomoc mytologickou babičku lidskou /rozuměj Odžibvejů/ o ochranu nového člena bratrstva).

Čekatel povstane, šaman vesme posvátný Žlutý okr a udělá adeptovi na čele znamení se slovy "Dávám ti silu medvěda!". Bubinek zaburácí, šaman pokračuje: "Nesu ti úspěch - orlí pero přináší úspěch."

Tím "Obřadní písen" končí. Náčelník přistoupí a předá novému členu znak kmene Midewiwini se slovy: "Přijímám tě do kmene, věříme v tebe!". Nový člen si podá ruku se všemi členy kmene.

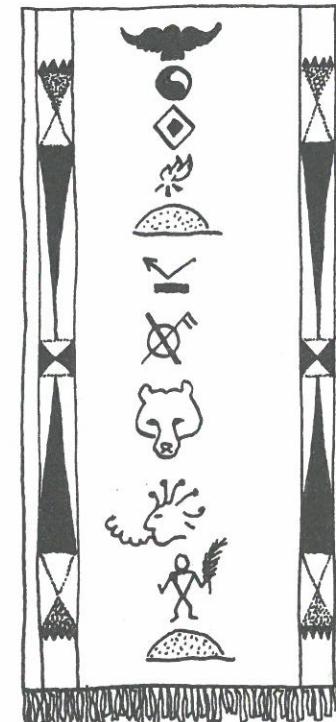
Obřad končíme Gillwelským kruhem a zpěvem junácké hymny.

Poznámka k "Obřadní písni Midewiwini":

"Písen" je sestavena z originálních mýtických zpěvů historického bratrstva Midewiwini, které působilo v oblastech Velkých jezer mezi algonkinskými kmeny. Musíme se proto na tento zpěv dívat s větší dávkou fantazie a nesmíme v něm hledat nějaký záhadný smysl. Svou alegorii zpěv ovšem má.

Ke zpěvu používali Odžibvejové důležitých pomůcek - dřevěných destiček, do kterých byly vyryty různé symboly připomínající šamanům, co mají zpívat. Byly tedy jakýmsi "zpěvníky", které byly posvátné stejně jako vlastní zpěvy. *

WAMPUM KMENE

Korálkován wampumový pás má vyšité znaky, které čteny odzadu nahoru vytvářejí tuto legendu:

"Všem bratřím Midewiwini! Poselství velkého Pontiaka musí znít u všech ohnů našich bratří. Žijeme všechni čestný život, dodržujme vžitě tradice, bojujme za svobodu!"

* ukázky na str. 39, 40

KRÁD KMENE MIDEWIWIN

1. Podmínky přijetí do kmene:
 - a) Stáří 16 let; nemusí projít oddílem
 - b) Prodělal zasvěcení
 - c) Zkouška "Bdění"
 - d) Roční zkušební lhůta
2. Přijetí do kmene se děje zvláštním obřadem
3. Midewiwin může mít maximálně 12 členů a 4 čekatele
4. Jen členové mohou nosit odznak kmene
5. Členství se může člen jedině vzdát. Pouze ve výjimečných případech může o vyloučení rozhodnout tajné hlasování všech členů kmene.
6. V čele kmene stojí volený náčelník zvaný Okimon, starší 21 let, který jmenuje svého zástupce. Okimon je volen cílým Midewinem. Zástupce schaluje kmen svou většinou.
7. Pro osobní zdokonalení máme "Cestu Orlích per". Orli pera nejsou naším cílem - jsou jen důkazy.

Poznámka: Zasvěcením miním prověření čekatele jak po stránce duševní tak i tělesné. Zkoušíme jeho zručnost, rychlosť, sílu, vůli. Zasvěcujeme jej do ideálů roveringu i do tajů vlastní činnosti. V té době se adept učí různým zvykům, obřadům. Se zasvěcením přímo souvisí i zkouška "Bdění", o niž mluvíme jinde, stejně jako o "Cestě Orlích per".

SLOVO NAKONEC

Chtěl bych nakonec dodat, že rovering je stále nová a nepropracovaná myšlenka. Skýtá proto veliké pole působnosti. Aby se váš kmen udržel, chci vám dát ještě tyto rady:

1. Kmen musí mít možnost obnovy, podobně jako skautský oddíl.
2. Důležité je, aby kmen měl stálý program na několik měsíců dopředu, i když program musí být tvárný a snadno měnitelný.
3. Dbejte stále na dodržování tradice i v maličkostech. Jakmile začnete z pohodlnosti odbourávat zvyk za zvykem, zákon za zákonem, pozbyde kmen onoho kouzla, které vlastně tradici tvoří.
4. Má-li mít vaše činnost stále šíři, jezděte aspoň jednou za měsíc ven do širé přírody. Nehleděte na počasí, nehleděte na osobní pohodlí!

A úplně nakonec jsem si nechal dopis, který mi pro můj roverský kmen Dakota napsal kdysi náš přítel Grizzly ze Šumavy:

"Drahý Ivane,
od našeho posledního setkání uplynulo již dosti času, aby ve mně dozrály všechny ty zážitky, slova, gesta, myšlenky i tvary, které se mi vtiskly do duše ve vaší milé společnosti. A poněvadž nevím, zda se opět brzy setkáme, rozhodl jsem se pro tento způsob, abych si s vámi mohl pobesedovat.

Putuje-li "vlk samotář" dlouho sám jednotvárnou krajinou a zahledne-li v dálí vystupovat kouř z ohniště, zalační po lidském slovu. Plaše se přiblíží a je-li pozván, přisedne a mlčí. Je to radostné mlčení. Nezná ty cizince, ale z jejich jednoslabičných slov a jednoduchých vět pozná brzy každého jednotlivce, jako i oni poznají svého hosta z jeho mlčení. Ústa mlčí, ale duše navzájem besedují. Veliké věci se projednávají právě mlčením. Souhlas, nadšení, vděčnost a radost se někdy bojují slov jako nevitáných hostů. Ale pak se přece musí promluvit. Mluví se o ohniští a o palivu, o přibytku a o lovu, o všechnem celkem bezvýznamných. Ale slova se stávají symboly, jak už to někdy bývá mezi muži přírody.

Také já jsem s radostí přisedl k vašemu kruhu a zachycoval se zájmem všechny ty významy, nepronesené otázky, načrtnuté myšlenky, touhy a naděje, hnuti a záhady. Zkrátka všechny ty příznaky toho, že jste se dostali na cestu, že jdete. že jste si vybrali rovering, že jste se stali poutníky. Tim, že jste si vybrali rovering, přijali jste veliký dar. Nebot' rovering je cesta. A smyslem našeho života je, aby člověk šel. Náš život je cesta. Cesta k cíli. Ne zastavka na trášti. Všechny věci nám mají pomáhat v naší cestě. Proto jsou kolem nás věci rozmanité, abychom si mohli vybrat. A abychom mohli pro věci dokonalejší a hodnotnější opouštět věci méně dokonalé a méně hodnotné.

Velice všechně jsou všechny věci okolo nás. Jsou to jakoby ochotné ruce skautů, které tvoří řetěz při velké polní hře, které se k nám natahuji, abychom se jich přidrželi, opět pustili a chytili se jiných a tak byli unášeni do-

předu. A proto je naše srdece nepokojné a přece radostné a zase zarmoucené, protože stále touží po dokonalejších a lepších vězech, o kterých ví, že jsou vpředu. Proto nás stále nutí, abychom se u dosažených věcí nezastavili, poněvadž náš život je cesta a my víme, že věci nejsou naším cílem, že jsou to jen naši dobrí kamarádi, naši pomocníci. Tušíme, že život tak jak je, je pro nás veliký dar a má tak veliký smysl, že je nám stále více samozřejmé, že musíme miřit hodně vysoko, abychom zasáhli terč, který nám byl v takové výši zavěšen.

Setkáváme se na své cestě s různými překážkami, s různými potížemi, stáváme se třeboš na dlouhou dobu tuláky, to známená lidmi, kteří pocitivše únavu pouti posedávají u cesty, scházejí na široké pohodlné silnice, nebo zase bloudí po stezkách a doubravách, mazlí se s věcmi a dlouho u nich prodlévají ztrácejice čas, ale neztrácejí přece onon nepokoj cíle, onu touhu po něčem lepším, po něčem jistém a určitém, co jedině může naplnit nekončné touhy jejich stále více neohraničitelného srdce. A to je znova přivede do správného směru. Myslim si, že lidské srdce, má-li dobrou vůli a touží-li po čistotě, najde vždycky v pravý čas správnou orientaci k cíli. Nejhorší věci, která může postihnout člověka, je lenost duše. Tehdy zůstane člověk uprostřed cesty, začne se zafizovat, pojíštovat - a neodejde.

Také já, Ivane, jsem poutník. A jsem rád, že se má stezka zkřížila se stezkou Dakovy. Také já jsem kdysi dálno zachytily volání dalek a dal jsem se na cestu. A prožíval jsem dobrodružství a stále prožívám. Také já cítím stále větší nutnost prokletství si "cestu na severozápad". Věř mi, Ivane, mně strašně záleží na životě. Už je mi dálno jasné, že jsem přijal život do svých rukou, jako Michelangelo přijal kus mramoru. Také on trpěl, když tesal Davida. Ale měl také radost, protože věděl, že dělá něco, co má smysl, co dokončí a co bude krásné.

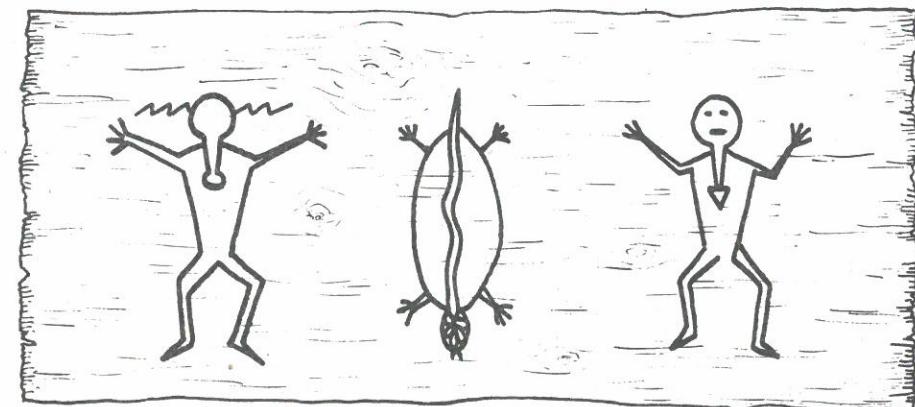
Jsem rád, že jsem se s vámi setkal jako s lidmi, se kterými si mohu vyměnit své zážitky, poněvadž tuším, že jdete stejným směrem. Přeji vám, abyste se nezastavili na kraji širých plání, které se před vámi rozevirají. Přeji vám, aby se vám noci zdaly příliš dlouhé, abyste nemohli ani dospat v touze po novém dni, po novém ránu, abyste ho naplnili dobrými činy až do poslední vteřiny. Do takové situace se totiž dostane každý, jakmile začne chápát a poznávat, že život má smysl, že život stojí za to, aby se žil, že rád má smysl, právě tak jako láska a káseň, oběť a služba, bolest a utrpení a všechny ty obrovské hodnoty, které vyplývají ze života. Ale nade všechno vám přeji, abyste nezapomněli nikdy na osmý bod skautského zákona, který Angličané překládají větou: Skaut si hvízdá v každé nesnází.

Těším se na setkání s vámi.

Jarda Saller - Grizzly"

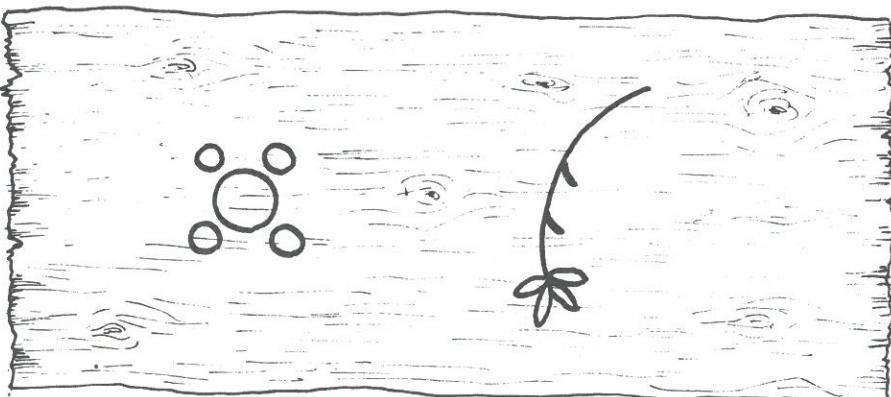
OBSAH

Předmluva k 1. a 2. vydání	1
O jedné partě	3
Co je to roving	4
Jak chápeme woodcraft	7
Jak založit roverský kmene	9
podoba kmene * vznik kmene * příprava na slib	
Jaký má být vůdce roverského kmene	15
Náplň roverské činnosti	17
towncraft * woodcraft * organizace činnosti *	
debatování * zaznamenávání * ochrana přírody	
Kniha orlich per	24
symbolika orlich per * systém orlich per *	
šlechtické stupně	
Obřady a ukázky kmenové symboliky	28
dějiny Odžibvejů * legenda Midewiwina * tradice	
Midewiwina * obřad přijímání do kmene * rád kmene	
Slovo nakonec	37

LITERATURA

1. Loukotka, Č.: Indiáni severoameričtí
2. Seton, E.T. - Seifert, M.: Svitek březové kůry
3. Tanner, J.: V indiánském zajetí
4. Vosátká, M.: Roverské dopisy
5. Časopis Junák

SLUŽBA, příručka pro roverskou činnost

napsal: RNDr. Ivan Makásek - Hiawatha
ilustroval: Zdeněk Ruffer
2. vydání upravil: Ing. Jiří Macek - Čiksika

Vydalo: 3. středisko JUNÁKA Thecumtha Praha
Nákladem: Scoutarch Praha-Zbraslav 1991
2. upravené vydání (1. vydání Praha 1969)
Tiskem: Ústav jaderných informací Praha-Zbraslav
Náklad: 1000 výtisků

Příručka se zamýšlí nad smyslem a posláním roveringu, přináší návrhy pro založení a činnost roverského kmene, hovoří o problému motivace chlapců a dívek, kteří již odrostli činnosti běžných skautských oddílů.

Příručka rovněž rozebírá vztah mezi skoutingem a woodcraftem a navrhuje zajímavou činnost pro rovery na základě spojení skautských a woodcrafterských prvků.

Konečně tato příručka podává konkrétní příklady indiánské motivace roverských kmén na příkladu tradice odžibvejských Indiánů.

RNDr. Ivan Makásek (1944) prošel v dětství Foglarovou Dvojkou, později zakládal roverský kmen Dakota, jehož členové v roce 1965 vytvořili z družin pražského oddílu br. Zikána samostatné oddíly, čímž vzniklo středisko Psohlavci, které o tři roky později dalo základ obnovenému skautskému hnutí.

Medvěd-Hiawatha, jak zní přezdívka Ivana Makáska, tehdy založil oddíl Neskenon (3. oddíl Praha), který už 26 let staví své tradice na obdivu k irokézským Indiánům. Byl též zakladatelem a prvním vůdcem 3. střediska Thecumtha.

Hiawatha v r. 1968 pracoval na ústředi Junáka, kde měl na starosti právě rovering. Později se vrátil do Neskenonu, aby pomohl zdokonalit oddílové tradice, které se v dalších letech staly inspirací oddílů vznikajících po neskenonském vzoru. Studoval a popularizoval dějiny skoutingu a woodcraftu, ale zabýval se podrobně i životem severoamerických Indiánů. V sedmdesátých letech byl v pravidelném písemném styku s americkými Irokézi.

Ivan Makásek - Hiawatha se rovněž intenzivně věnuje ochraně přírody; byl činný v Tisu, později v Českém svazu ochránců přírody (ČSOP). Dnes je vedoucím redaktorem ekologického časopisu Nika.